

FLYGTNINGE BYGGER BOLIG

Georgiens regering er begyndt at tale åbent om, at landets flere end 200.000 internt fordrevne ikke kan vende tilbage foreløbig. Nu skal flygtningenes forhold forbedres.

Side 8-10.

NY STRATEGI TÆT PÅ MÅL

Fra frihed til fejlslagne stater – et halvt års debat om strategien for Danmarks fremtidige udviklingssamarbejde nærmer sig sin afslutning.

Side 22-24.

ud>ikling

Maj/juni nr. 3/2010

NYHEDER OG DEBAT OM
UDVIKLINGSSAMARBEJDE

VINDER **AFRIKA** VM?

Over hele Afrika håber folk, som denne sydafrikanske fan, at kontinentets første VM-værtskab vil medføre økonomisk fremgang – men bliver det i stedet endnu engang fodboldforbundet FIFA, der løber med gevinsten?

Side 11-13.

udviklingstal.dk

TØRRE TAL OM UDVIKLING

Udviklingstal er Danidas særlige website med statistik om internationale forhold og udviklingstendenser. Over 250 tabeller og figurer giver solid information om bl.a. befolkningstal, levevilkår, miljø, økonomi og 2015 Målene.

UDVIKLINGSTAL INDEHOLDER

- tal om alle verdens lande
- pædagogisk bearbejdede tabeller om forholdet mellem u- og i-lande
- fakta om Danmarks udviklingsbistand

Sitet er udviklet til brug i ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser samt til alle med interesse for udviklingsproblemer.

Danida
UDENRIGSMINISTERIET

ud>ikling

Udgives af Danida, Udenrigsministeriet

Asiatisk Plads 2, 1448 København K
Telefon 3392 0000, fax 3392 0710
36. årgang. Udkommer otte gange om året. Trykplag: 10.200
ISBN nr. 978-87-7087-336-9 (print)
ISBN nr. 978-87-7087-337-6 (elektr.)
ISSN nr. 0106-0570

Abonnement

Udebliver avisen eller har du adresseændringer eller til- eller framelding af abonnement (gratis): www.udvikling.dk eller kontakt Rosendahls-Schultz Distribution på telefon 4322 7300, distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk.

Redaktion

avisenudvikling@um.dk
Redaktør: Stefan Katić (sk) 3392 0709
Journalist: Mads Rasmussen Mariegaard (mm) 3392 0052
Journalistpraktikant: Karina Schultz (ks) 3392 0066
Ansvarshavende iflg. Medieansvarsloven: Souschef Poul Kjar (PRS)
Korrektur: Presseråd Flemming Axmark
Redaktionen afsluttet den 10. maj 2010.

Annoncesalg og markedsføring:

Sara Leth, sarlet@um.dk, 2621 2249

Tryk: Skive Folkeblad. Tryk på 70 gr. papir (Soporcel Premium Offset), som er svanemærket og FSC-godkendt for bæredygtig skovdrift og miljø.

Layout: Og Jensen

www.udvikling.dk. Her findes blandt andet tidligere numre, artikelbibliotek, blogs og link til *Udviklings* Facebook-side.

Tidligere numre på tryk kan rekvireres fra www.danida-publikationer.dk

Artikler i *Udvikling* udtrykker ikke nødvendigvis Udenrigsministeriets synspunkter.

Forsidefoto: Sydafrikansk fodboldfan på Moses Mabhid Stadium i Durban i Sydafrika.
Foto: Jon Hrusa/EPA/Scanpix.

Danida

SENESTE MØDE I DANIDAS STYRELSE

KU-FORSKERE DOMINERER U-LANDSFORSKNINGEN

Københavns Universitet stod bag to ud af tre projekter, som fik penge til u-landsforskning i 2009, viser Udenrigsministeriets forskningsredegørelse.

Af Mads Mariegaard

En-to procent af udviklingsbistanden bruges hvert år på forskning, der på forskellig vis kan gøre den resterende del af bistanden bedre og mere effektiv.

I 2009 har forskere fra Københavns Universitet klaret sig bedst i konkurrencen om midlerne. KU-forskere stod bag to ud af tre projekter, som fik støtte, selv om de er afsender på under halvdelen af ansøgningerne.

Dermed klarer KU sig væsentligt bedre end i 2007 og 2008, hvor de stod for henholdsvis 42 og 52 procent af de støttede projekter.

KU's nærmeste konkurrenter er Roskilde Universitet, Dansk Institut for Internationale Studier, Statens Serum Institut og Rigshospitalet, som hver tegner sig for seks procent af de støttede projekter i 2009.

Det fremgår af Udenrigsministeriets forskningsredegørelse 2009, som Danidas styrelse får forelagt til orientering på sit møde i maj (af hensyn til avisens deadline er denne klumme undtagelsesvist skrevet før styrelsens møde, red.).

Redegørelsen viser også, at flest projekter nu fokuserer på sundheds- og landbrugsforskning. Det står i kontrast til året før, hvor samfundsvidenskab var topscoreren.

Endelig fortsætter tendensen fra de forrige år, hvor hovedparten af ansøgningerne fokuserer på Afrika.

50 millioner mindre

Redegørelsen viser også, at støtten til u-landsforskning i 2009 lå på 254 millioner. I 2010 ventes støtten – ifølge finansloven, som blev godkendt i efteråret – at falde til 204 millioner. Altså en nedgang på 50 millioner, svarende til cirka 20 procent.

Faldet skyldes, at særlige puljer til forskning i medicin og sundhed samt støtten til tre danske forskningsinstitutioner og netværk udløb i 2009. Det er også værd at bemærke, at det gennemsnitlige beløb til forskning er cirka 182 millioner om året – der er således flere penge end vanligt til forskning i 2010.

Syd-forskere styrer

En forskningsindsats, som derimod ifølge redegørelsen fortsætter i 2010, er et pilotsamarbejde, som Udenrigsministeriet i 2008 indledte med Tanzania og Vietnam. Ligesom de to forrige år er der i 2010 afsat 20 millioner kroner til samarbejdet med de to lande.

Målet med pilotsamarbejdet er at opbygge viden og evner i u-landene inden for forskning – og samtidig afprøve en tilgang til u-

landsforskning, som er drevet af efterspørgsel fra u-landene og tager udgangspunkt i u-landenes egne behov.

De vietnamesiske forskere, der deltager i samarbejdet, fokuserer på klimaforandringer, mens tanzanierne forsker i urbanisering, erhverv og god regeringsførelse.

Forskningen foregår i samarbejde mellem forskere i Syd og danske forskere på Københavns Universitet og Aarhus Universitet. Også The International Rice Research Institute (se foto på bagsiden, red.) deltager.

Samarbejdet med forskerne i Syd kan ses som en konsekvens af et sporskifte, som skete i 1990'erne, hvor udviklingsbistanden begyndte at blive styret mere af efterspørgslen i u-landene og mindre af, hvad Danmark kan tilbyde. Det skifte har også påvirket u-landsforskningen, som nu i stigende grad bliver lavet i samarbejde med forskningsmiljøer i u-landene.

Mere til aids – mindre til malaria

Ud over forskningsredegørelsen 2009 behandler styrelsen på mødet i maj også Udenrigsministeriets indstillinger til, hvilken international forskning der skal støttes i 2010.

Hvis styrelsen følger indstillingerne, vil Danmark genoptage støtten til international forskning i aids-vacciner (International AIDS Vaccine Initiative, IAVI) og til gengæld standse støtten til europæisk forskning i malaria-vacciner (European Malaria Vaccine Initiative, EMVI). Årsagen til sidstnævnte er, at EMVI i 2009 flyttede fra Statens Serum Institut i København til Heidelberg i Tyskland.

De strategiske temaer for dansk udviklingsforskning i 2010 er i øvrigt klima og energi, landbrug og vækst samt skrøbelige stater, konflikter og civilsamfund. Ansøgningerne inden for disse områder vil ligge øverst i bunken til bevillinger.

Mads Mariegaard er journalist på Udvikling.

INDSTILLINGER TIL STYRELSEN

UNICEF, Verdensbanken m.fl.: Støtte til demokratisk Pakistan og early recovery i den nordvestlige grænseprovinc og stammeområderne – 130 mio. kr.
Den Asiatiske Udviklingsbank: Almindelig kapitaludvidelse – 65 mio. kr.
Nicaragua: Demokrati, god regeringsførelse og fremme af adgang til retssikkerhed – 63 mio. kr.
Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO): Kvinder og ligestilling og social udvikling – 40 mio. kr.
Serbien: Privatsektorprogram i det sydlige Serbien – 40 mio. kr.
ADRA Danmark: Landeprogram for Rwanda – 27 mio. kr.
Det Internationale Handelscenter – 26 mio. kr.
Anden international forskning – 25 mio. kr.
3F: Regionalt program i det sydlige Afrika, fase 2 – 23,4 mio. kr.
African Women's Development Fund: Fremme af kvinders økonomiske uafhængighed og kapacitet – 9,9 mio. kr.
Støtte til ngo'en Gender Links' strategi for god regeringsførelse og medier i det sydlige Afrika – 9,9 mio. kr.
Copenhagen International Centre for Educational Development: Støtte til uddannelsessektoren i det eksil-tibetanske samfund i Indien – 5,3 mio. kr. (tiltrådt af Styrelsens formand)

Oxfam har delt penge ud i Vietnam – stort set uden at stille krav til, hvordan de bliver brugt. Ill.: Louise Thrane Jensen for Udvikling.

BRITISK NGO: **KONTANTER** KAN FJERNE FATTIGDOM

Oxfam giver fattige penge i hænderne næsten uden at stille krav. Dansk ekspert tvivler på metoden.

Af Peter G.H. Madsen

Penge, som bare kastes ud fra en flyvemaskine, skaber ingen varig udvikling. Sådan lyder den gængse opfattelse i udviklingsbranchen, men mantraet udfordres nu af den britiske udviklings-ngo Oxfam. Bare giv de fattige en håndfuld penge, så skal de nok selv sørge for at bruge dem bedst muligt, konkluderer ngo'en efter et forsøg i Vietnam.

– Det er en kæmpe succes, siger Steve Price-Thomas, Oxfams lendedirektør i Vietnam og tovholder på ngo'ens 'Giv dem penge!'-projekt.

Oxfam indledte sit forsøg i 2006, hvor 550 familier i landsbyen An Loc i Vietnams Ha Tinh-provins hver fik indsat, hvad der svarer til cirka 2.000 danske kroner på en bankkonto. De kunne bruge pengene næsten kvit og frit – det eneste, de ikke måtte bruge pengene på, var sprut, stoffer og gambling.

– Vi ville gøre noget helt anderledes. Ved blot at give dem pengene forventede vi at

styrke særligt kvindernes følelse af kontrol og handlekraft, fortæller Steve Price-Thomas.

Købte ko og motorcykel

Resultaterne skuffede ifølge Oxfams egen evaluering ikke. Næsten alle husstande brugte pengene på en måde, der ikke alene kom dem til gavn nu og her, men også havde et langsigtet udviklingsperspektiv.

En familie købte en ko, som de nu lejer ud til andre, der har brug for pløjning. En anden familie investerede i en motorcykel, som har været startskuddet til en mindre taxaforretning. På det overordnede plan faldt fattigdomsraten så markant, at færre børn droppede ud af skolen, og kvindernes vilkår blev forbedret.

– Den her tilgang er ikke nogen magisk løsning, der kan fjerne fattigdom fra Jordens overflade, men det er godt supplement til alle de andre former for tiltag, som vi allerede kender, mener Steve Price-Thomas.

Lignende forsøg gennemført i blandt andet Mexico, Kenya og Sri Lanka har også opnået succes og ført til forbedringer i modtagernes sundhed og indkomst ifølge Oxfam. Tilmed nyder modellen støtte fra blandt andre Verdensbanken, der allerede har afsat flere milliarder dollars til projekter, som i deres udformning minder om Oxfams projekt i Vietnam.

Langt perspektiv mangler

Professor ved Roskilde Universitet Henrik Secher Marcussen, der også er medlem af Danidas Styrelse, er imidlertid langtfra overbevist om, at kolde kontanter bør være fremtidens hjælp til verdens fattige.

– Det her er virkelig at sætte folk på varig bistand, mener han.

Henrik Secher Marcussen påpeger, at de forskningsmæssige erfaringer fra eksempelvis mikrokreditter er, at når folk får penge mellem hænderne – især fattige – så går de som oftest til forbrug og ikke til investeringer.

– Det kortsigtede perspektiv ved penge i hænderne er ofte ikke foreneligt med vores ønske om længeresigtede udviklingseffekter, siger han.

Ikke desto mindre er Henrik Secher Marcussen sikker på, at vi også i Danmark kommer til at diskutere fordele og ulemper ved kontant-overførsler grundigt i de kommende år.

– Det bliver en meget vigtig diskussion. Den her model står i fuldstændig modstrid med, hvordan vi i Danmark traditionelt har tænkt bistand og udvikling, hvor bistand er et middel til en bredere udviklingsproces, siger han.

Peter G.H. Madsen er freelancejournalist og bosat i Kairo.

AFRIKA-KOMMISSIONENS INITIATIVER SAT I GANG

Siden regeringens Afrika-kommission i maj 2009 lancerede sine anbefalinger og fem initiativer til at skabe vækst og beskæftigelse i Afrika, primært for unge, har der været travlt med at promovere anbefalingerne og forberede initiativerne. I januar satte regeringen gang i tre af kommissionens initiativer med bevillinger på knap 100 millioner kroner til områderne unge iværksættere, øget konkurrencedygtighed, faguddannelser for unge og landbrugsforskning.

Og ét år efter lanceringen er anbefalingerne om øget erhvervsstøtte gledet ind i regeringens udkast til ny strategi for dansk udviklingspolitik, som Folketinget ventes at behandle i maj, og i de danske prioriteter for FN's 2015 Mål-topmøde i New York, som Danmark er vært for i september. /mm

DANSK AFGHANISTAN-FILM TIL CANNES

En ny dansk dokumentarfilm om Afghanistan-krigen, *Armadillo*, er udtaget til den prestigefyldte Cannes Film Festival, som åbner 12. maj. Filmen vises i 'Kritikerugen', et af festivalens vigtige sideprogrammer.

Filmens instruktør Janus Metz og fotograf Lars Skree er det første filmhold, som Forsvarsministeriet har givet ubegrænset adgang til i et halvt år at følge de danske soldater ved fronten i den uroplagede Helmand-provins.

Janus Metz er cand.comm. fra Roskilde Universitet med internationale udviklingsstudier som sidefag. Han brød igennem i 2007 med dokumentarfilmen *Fra Thailand til Thy*, der skildrer ægteskaber mellem thailandske kvinder og danske mænd fra Thy.

Armadillo ventes at få dansk biografpremiere 7. juli. /mm

DANSKE REPRÆSENTATIONER LUKKER

Danmarks ambassade i Amman i Jordan lukker i 2010. Det skyldes en omprioritering i Udenrigsministeriets ressourcer til drift af ambassader. Danmark vil dog fastholde et højt engagement i Jordans reformproces gennem Det Arabiske Initiativ. Det overvejes at bibeholde en udsendt dansk rådgiver i Amman med henblik på dette. Desuden lukker Danmarks ambassade i Managua i Nicaragua i løbet af en kort årrække. Det skyldes udviklingsminister Søren Pinds (V) beslutning om at udfase bistanden til Nicaragua, og at der på det udviklingspolitiske område er stigende fokus på Afrika.

Ligeledes lukker ambassaderne i Algier i Algeriet i 2010 og i Sarajevo i Bosnien-Hercegovina i 2011 samt generalkonsulatet i Hong Kong i 2012. Endelig åbner Danmark en ny ambassade i Abu Dhabi i De Forenede Arabiske Emirater i 2010. /mm

U-LANDSPRIS TIL RANDERS KOMMUNE

Randers Kommunes 2015 Mål-initiativ, Randers Millennium, modtog i april Projektrådgivningens årlige initiativpris, der er en anerkendelse af folkeligt engagement i udviklingsarbejde.

Randers Millennium har som mål at inddrage en hel by i et samarbejde med virksomheder og organisationer i Afrika, primært Uganda, om at indfri FN's otte 2015 Mål.

– Vi har valgt en modtager, hvor nytænkning og store ambitioner fylder rigtig meget, sagde Vibeke Tuxen, formand for Projektrådgivningens styregruppe, ved overrækkelsen i Odense.

Med prisen følger en statuette af kunstneren Jens Galschiøt og en check på 10.000 kroner, som skal gå til velgørenhed.

Projektrådgivningen, der har base i Århus, er en sammenslutning af flere end 250 danske udviklings-ngo'er. /mm

KLIMAPENGE AF STED TIL U-LANDENE

Som opfølgning på klimatopmødet i december fremlagde regeringen i slutningen af april en pakke på 1,2 milliarder kroner til klimaindsatser i u-landene.

– Klimapakken skal skabe hurtige og konkrete resultater, og vi vil prioritere støtte til de fattigste lande i Afrika, som er hårdest ramt, siger udviklingsminister Søren Pind (V). Flere danske ngo'er kritiserer imidlertid, at pengene kommer fra den eksisterende udviklingsbistand og ikke er "nye og additionelle" penge, som de rige lande lovede.

– Man tager penge, der var afsat til udvikling, og bruger dem til at betale af på vores klimagæld, siger Frans Mikael Jansen, generalsekretær for Mellemlfolkeligt Samvirke. Regeringens svar er, at der ikke findes en entydig og fælles forståelse af, hvad "nye og additionelle" penge er. /mm

FODBOLDVERDENEN SPARKER BØRN I SKOLE

72 millioner børn verden går ikke i skole. Det problem sætter *Global Campaign for Education* og fodboldforbundet FIFA fokus på med kampagnen 1GOAL op til fodbold-VM i Sydafrika.

Målet er at mobilisere så stor opbakning, at verdenssamfundet og stats- og regeringschefer verden over vil gøre en større indsats for, at alle børn kommer i skole.

I Danmark står u-landsorganisationen IBIS, fodboldlandsholdet og Dansk Boldspil-Union bag 1GOAL. Internationalt bakker fodboldlegender som Zinedine Zidane og Gary Lineker kampagnen op.

Det er første gang, at fodboldverdenen står sammen om et socialt krav – inspireret af musikverdenens kampagner som Live8 og Make Poverty History. Grundskole for alle er også blandt FN's otte 2015 Mål.

Læs VM-tema side 11-13. /sk

BAN KI-MOON HÅNDPLUKKER DANSK ERHVERVSKVINDE

FN's generalsekretær Ban Ki-moon håndplukker Stine Bosse, chef for forsikringskoncernen TrygVesta, til at promovere kvinders sag i u-landene.

Hun bliver en del af MDG Advocates Group – en gruppe af 20 erhvervsfolk, statsledere og nobelprismodtagere, der skal promovere FN's otte 2015 Mål.

Stine Bosses ansvar bliver Mål 3 om kvinders rettigheder.

Udnævnelsen sker på baggrund af en indstilling fra udviklingsminister Søren Pind (V).

– Vi kan nu glædes over at have en prominent dansker med i den kreds, der skal sikre, at der kommer langt mere fokus på, at FN's 2015 Mål rent faktisk nås, sagde udviklingsministeren ved udnævnelsen.

Stine Bosse er uddannet cand.jur. fra Københavns Universitet og har siden 2009 været formand for BØRNEFonden.

Se mere om 2015 Målene på 2015.danida.dk og www.mdg3action.um.dk. /mm

UDVIKLING PRÆCISERER OM BHUTAN

I billedteksten på side 24 i seneste nummer (2/2010) skrev vi, at *Kuensel* er Bhutans eneste avis. Siden billedet blev taget i 2001, har *Kuensel* imidlertid fået selskab af blandt andre *Bhutan Times* og *Bhutan Observer*, som begge er udkommet siden 2006. /Red.

FRIHANDELSAFTALE TRUER 'DE FATTIGES APOTEK'

Aftale mellem EU og Indien kan bringe millioner af menneskers adgang til kopimedicin i fare.

Af Kalika Bro-Jørgensen, Bruxelles

EU og Indien har siden 2007 forhandlet bag lukkede døre om en frihandelsaftale. Men på baggrund af lækede oplysninger om det foreløbige udkast advarer Médecins Sans Frontières (MSF) nu om, at aftalen vil bryde med hidtidige løfter om ikke at pille ved prisen for kopimedicin.

– Hvis aftalen ender, som udkastet tyder på, kan vi ikke fremover købe billig medicin i Indien og dermed ikke få råd til at behandle vores patienter. Særligt vores program for hiv-smittede vil blive voldsomt dyrt, siger Michael Gylling Nielsen, direktør for MSF's danske afdeling, Læger Uden Grænser.

EU's handelskommisær Karel De Gucht og Indiens handelsminister Anand Sharma har ellers uafhængigt af hinanden lovet, at frihandelsaftalen ikke vil lægge hindringer i vejen for adgang til kopimedicin.

Men ifølge MSF stiler EU efter at forlænge varigheden af europæiske medicinalvirksomheders patenter; tvinge indiske producenter til at gennemføre dyre, langvarige og overflødig kliniske test; og gennemtvinge toldregler, der kan forsinke eller helt tilbageholde kopi-medicin.

– Det er grotesk, at EU arbejder på den måde. Den ene side forsøger at sætte en stopper for billig medicin, mens den anden beta-

En farmaceut arbejder på et laboratorium i Bombay-afdelingen af den indiske lægemiddelfabrikant Cipla Ltd., som producerer såkaldt kopimedicin. EU og Indien forhandler om en aftale, som kan øge prisen på kopimedicin. Foto: Reuters/Str/Scanpix.

ler for netop billig medicin som en del af udviklingshjælpen, siger Michael Gylling Nielsen.

Indien er i dag verdens førende producent af kopimedicin, hvilket millioner af mennesker verden over nyder godt af. Særligt behandlingen af hiv- og aidsramte i lav- og mellemlindkomstlande er revolutioneret i takt med Indiens kopiproduktion. Priserne er raslet ned og i dag modtager op mod fire millioner mennesker behandling for hiv/aids mod godt 50.000 for syv år siden. Alene MSF behandler i dag 120.000 hiv- og aidsramte på verdensplan. 80 procent af den medicin, organisationen bruger, er fra netop Indien.

Indiens patentlovgivning prioriterer adgangen til billig medicin lige så højt som virksomhedernes mulighed for indtjening. Og med en lignende begrundelse vedtog verdenshandelsorganisationen WTO i 2001, at TRIPS-aftalen om intellektuel ejendomsret ikke skal håndhæves så skrap, når det gælder medicin.

Men Morten Emil Hansen, politisk medarbejder i Mellemlfolkeligt Samvirke, ser en klar tendens til, at EU nu generelt forsøger at presse skærpede regler igennem ved bilaterale (land-til-land) handelsaftaler i stedet for gennem WTO.

– Vi har gennem længere tid set, at EU forsøger at slå nogle søm fast i de bilaterale aftaler, som man ikke kunne opnå enighed om på internationalt plan. En slags 'TRIPS-plus', siger han.

MSF forsøger nu at lægge pres direkte på handelskommisæren såvel som gennem udenrigsminister Lene Espersen.

Kalika Bro-Jørgensen er freelancejournalist og bosat i Bruxelles.

DANSKE NGO'ER I GLOBALE ALLIANCER

Mellemlfolkeligt Samvirke og Folkekirkens Nødhjælp tilslutter sig internationale netværk.

Af Mads Mariegaard

Mellemlfolkeligt Samvirke (MS) bliver efter al sandsynlighed fuldgældigt medlem af organisationen ActionAid International, når den holder generalforsamling 7.-12. juni.

ActionAid, der har hovedkontor i Johannesburg og partnere i 50 lande, laver udviklingsarbejde og lobby- og kampagnearbejde. MS har været støttemedlem siden 2008.

Indflydelse i 50 lande

Målet med samarbejdet er ifølge MS at nå flere af verdens fattige. Siden årsskiftet har MS haft ansvaret for ActionAids arbejde med

governance (regeringsførelse, demokrati og rettigheder, red.).

– De metoder, vi har udviklet inden for governance, bliver nu brugt i hele organisationen, så vi får indflydelse i 50 lande, siger Frans Mikael Jansen, generalsekretær for Mellemlfolkeligt Samvirke, til *Udvikling*.

Som følge af samarbejdet lukker MS i år samtlige landekontorer for i stedet at arbejde gennem ActionAids landekontorer.

– Det får betydning for 150-200 medarbejdere, hvoraf cirka halvdelen er blevet tilbudt genansættelse på ActionAids vilkår. Tendensen er, at vilkårene er ringere end vores, men der har været færre konflikter end frygtet, siger Frans Mikael Jansen.

Styrker katastrofeindsats

En anden ngo, Folkekirkens Nødhjælp, besluttede på sit landsmøde i april at tilslutte sig ACT Alliance, et netværk af 100 kirkelige udviklings-ngo'er.

Internationale navne har fundet vej ind i logoerne for danske ngo'er.

Målet er at yde hurtigere og bedre hjælp til verdens fattige. For eksempel havde flere af alliancens medlemmer allerede base i Haiti, da jordskælvet ramte i januar.

– Det er i bund og grund genialt. Vi skal ikke bruge dyrebar tid de første dage på at sætte os ind i lokale forhold, fordi vores kolleger allerede har styr på det, siger Lisa Henry, katastrofechef i Folkekirkens Nødhjælp, i en pressemeddelelse.

U-landsorganisationen Ibis indgår allerede i Alliance2015, et partnerskab mellem syv europæiske udviklings-ngo'er, som Ibis var med til at stifte i 2000, og som i dag har Ibis-generalsekretær Vagn Berthelsen som formand.

VERDEN SLÅS OM HAITI

Genopbygningen af det jordskælvsramte land har fået geopolitiske undertoner.

Af Ulrikke Moustgaard

Gældslettelse, pengeløfter i milliardklassen og en tidligere amerikansk præsident, der siger undskyld for sin handelspolitik.

De gode gerninger har stået i kø, siden Haiti i januar blev ramt af et jordskælv, og hele verden gik sammen om først at yde akut nødhjælp og dernæst at bygge landet op igen til "et bedre Haiti", som overskriften lød på en stor donorkonference om sagen i New York i slutningen af marts.

Næsten ti milliarder dollars til genopbygning, hed løftet til Haiti i marts, hvor især USA, EU og ALBA-landene (handelsblok bestående af otte latinamerikanske lande, red.) spyttede godt i kassen.

Men det foregik ikke uden mislyde. For mens alle er enige om at hjælpe Haiti, er der ikke udelt enighed om, hvordan det skal gøres. Især Cuba og Venezuela er kritiske, særligt over for USA's rolle.

Men hvorfor så massiv interesse for et lille

land, der ellers kun har fået større international opmærksomhed i forbindelse med statskup? Forklaringen er, at Haiti-katastrofen ikke kun handler om altruistiske ønsker om at hjælpe, men også om geopolitik, ideologi og magtpositioner.

En drøm om solidaritet

De to yderfronter udgøres af USA og ALBA-landene, som på initiativ fra Cuba og Venezuela samarbejder med solidaritet som fællesnævner som modtræk til konkurrence og nyliberalisme. De bryder sig ikke om USA-snak om frihandelszoner og styrkelse af Haitis private sektor som basis for genopbygning.

– ALBA-landene har en helt anden ideologi, de ønsker spredt til hele Latinamerika. Det er en kamp om *hearts and minds*, om at vinde befolkningens gunst, og det er lykkedes i flere tilfælde. Haiti er en potentiel samarbejdspartner i en sådan alternativ blok, og derfor er ALBA-landene USA-kritiske. For hvis USA kan tiltrække sig samarbejde fra Haiti, fordi de giver så massiv hjælp eller er militært tilstede, så vanskeliggør det ALBA's muligheder, siger Steen Fryba Christensen, ph.d. og lektor med speciale i Latinamerika på Aalborg Universitet.

Venezuela var på pletten kort efter Haitis jordskælv, da landet slettede al Haitis gæld, en tredjedel af Haitis totale udlandsgæld.

– Haiti skylder ikke Venezuela noget. Tværtimod er det Venezuela, der står i historisk gæld til Haiti, lød ordene dengang fra Venezuelas præsident Hugo Chávez.

Lederskab og handel

USA har for sin del en kontroversiel fortid i Haiti. USA holdt Haiti besat 1915-34 og har gjort en aktiv figur i Haitis statskup. USA har også ført en aggressiv handelspolitik under præsident Bill Clinton (1993-2001, red.), som

De to yderfronter i det geopolitiske spil om Haiti udgøres af USA med tidligere præsident Bill Clinton (tv.) i spidsen og de latinamerikanske ALBA-lande, anført af Venezuelas præsident Hugo Chavez. Fotos: Abaca USA/PA Photos og Peter Andrews/Corbis/Polfoto.

ødelagde haitiansk risproduktion ved at dumpe markedet med importeret og statsstøttet ris fra USA. Den politik var en "pagt med djævelen", sagde Bill Clinton for nylig i en offentlig undskyldning til Haiti. Han er i dag FN's særlige Haiti-udsending og medformand i den nye Haiti-kommission, som blev etableret på donorkonferencen i marts til at stå i spidsen for genopbygningen (se boks, red.).

Samtidig har USA, ifølge nogle analytikere, fået fornyet fokus på Haiti efter rygter om, at der findes store oliereserver i landet. Men

interessen handler også om lederskab, mener Steen Fryba Christensen fra Aalborg Universitet.

– USA har haft en lederrolle i regionen siden Anden Verdenskrig, som man gerne vil bevare, blandt andet fordi den tjener økonomiske interesser: Den kan åbne de sydamerikanske markeder for investeringer og fordelagtige bilaterale aftaler, så USA står stærkere i konkurrencen med andre, siger han.

Ulrikke Moustgaard er journalist og forfatter.

HAITI-KOMMISSIONEN

Haiti-kommissionen blev etableret på en international donorkonference i New York den 31. marts.

Kommissionen skal det næste halvandet år stå i spidsen for genopbygningen af Haiti efter jordskælvet i januar.

Kommissionen består af repræsentanter for de største donorer og Haitis myndigheder. Formænd er USA's eks-præsident Bill Clinton og Haitis premierminister Jean-Max Bellerive. Verdenssamfundet har lovet over 30 mia. kr. til genopbygningen. Pengene administreres af Verdensbanken.

Læs mere på www.haiticonference.org.

ASKEN RAMTE OGSÅ AFRIKA

Frugt og grønt rådne op i afrikanske lagerhaller, da askesky lukkede Europas luftrum.

Af Mads Mariegaard

Ved første øjekast lignede den islandske askesky, der lagde sig over Europa i april, noget så sjældent som et naturproblem, som ramte Vesten hårdest.

Men det er langt fra hele sandheden.

Askeskyen har ført til store tab for mange afrikanske lande, der allerede er hårdt ramt af den økonomiske krise.

En række afrikanske økonomier er dybt afhængige af eksport af blomster, frugt og grønt til Europa. Transporten af de letfordærlige varer foregår med fly.

I Kenya udgør indtægterne fra eksport af

blomster, frugt og grønt omkring en femtedel af den nationale økonomi. Landet eksporterer omkring 1.000 tons om dagen og tabte dagligt cirka 15 millioner kroner, mens askeskyen stod på.

Næsten alt blev smidt ud

– Vi har klaret tørke, orkaner og voldeligheder efter valget, men vi har aldrig oplevet noget lignende, sagde Stephen Mbithi, direktør for *Fresh Produce Exporters' Association of Kenya* til den kenyanske avis *The Daily Nation* i april.

Kenyanse eksportører lod egne medarbejdere forsyne sig i lagrene, men måtte lade tonsvis af varer rådne op, fordi produkter som baby-majs og sukkerærter ikke spises af landets egen befolkning.

Længere sydpå, i Zambia, blev eksportører af blomster, frugt og grønt ligeledes ramt af askeskyen:

– Lige nu må vi smide alt ud, fordi vi er fuldstændig afhængige af luftfragt ud af Zam-

En medarbejder plukker blomster i et drivhus i Naivasha i Kenya – men islandske asker forhindrede i april fragt til Europa. Foto: Khalil Senosi/AP/Polfoto.

bia, sagde Colin Rhoda, leder af *Zambia Export Growers' Association*, til BBC, mens askeskyen endnu lå over Europa.

I Uganda, som grænser op til Victoriasøen, blev fiskeribranchen ramt. Landet eksporterer årligt fisk for 700 millioner kroner, og

tabet er endnu ukendt, oplyser *Uganda Fish Exporters and Processors* til den ugandiske avis *The Monitor*.

Hertil kommer tabene hos afrikanske brancher, der er afhængige af import fra Europa, for eksempel importører af biler og elektronik.

TANZANIA: VÆKST – MEN FOR HVEM?

Tanzania har siden 1963 været den største enkeltmodtager af danske bistandskroner, men er stadig ludfattigt. Udviklingsminister Søren Pind har netop besøgt landet.

Af Pernille Barendtsen

Udviklingsminister Søren Pind (V) er ikke den eneste, der er glad for ordet 'frihed'.

Frihed står centralt i den tanzaniske selvforståelse. 'Uhuru' siger tanzanierne på swahili – et ord, der både betyder frihed, befrielse og uafhængighed.

Danmark har været med – næsten – helt fra begyndelsen ved uafhængigheden i 1961, og Tanzania var også det første land, Danmark indledte et langvarigt udviklingsarbejde med. Det østafrikanske land er i dag – et halvt århundrede senere – stadig dybt afhængigt af udviklingsbistand. Over en tredjedel af Tanzanias nationalbudget for 2010 er bistandspenge, og på trods af stabil økonomisk vækst er Tanzania fortsat et af de fattigste lande i verden.

”

Præsident Kikwete indrømmede sidste år, at en tredjedel af statsbudgettet hvert år ender i de forkerte lommer.

– Tanzanias stærke økonomiske vækst har i de seneste 10 år været drevet af offentlige investeringer og kapitalintensive sektorer som telekommunikation, banker og mineindustrien, siger Danmarks ambassadør i Dar es Salaam, Bjarne H. Sørensen og tilføjer:

– Derimod har væksten i landbruget, der udgør levebrødet for mere end 70 procent af de fattige, kun været omkring fire procent. Dette – koblet med en befolkningstilvækst på næsten tre procent – har gjort, at Tanzania ikke har formået at løfte tilstrækkelig mange mennesker ud af fattigdom. Der er dog ingen tegn på i de data, vi kender, at indkomstuligheden er stigende, siger han.

– Trods stigende bistand og øgede skatteindtægter er fattigdommen altså ikke faldet væsentligt, fordi disse ikke i tilstrækkelig grad har været koblet med udvikling af den private sektor. De fleste donormidler er gået ind i de

socialle sektorer, og her kan Tanzania faktisk fremvise gode resultater og vil sandsynligvis være i stand til at opfylde flere af 2015 Målene, eksempel børnedødelighed og antal børn, der kommer i skole, siger ambassadør Bjarne H. Sørensen.

Når der til efteråret er præsident- og parlamentsvalg, vil det næppe byde på de store overraskelser, for præsident Jakaya Kikwete (se foto s. 7) og regeringspartiet *Chama cha Mapinduzi* (CCM) (Revolutionspartiet) appellerer stadig til flertallet af vælgerne.

Men der er sket et skred siden 1995, hvor det første flerpartivalg blev afholdt. Blandt andet er antallet af partier vokset, og en vælgerundersøgelse fra 2009 viser, at selv om præsident Kikwete stadig er populær, er tiltroen til regeringspartiet aftagende (se boks). Begrundelserne går på løftebrud, manglende lederskab og korruption.

Ingen retfærdighed – ingen fred

Zitto Zuberi Kabwe er parlamentsmedlem for oppositionspartiet *Chadema* (Partiet for Demokrati og Udvikling) siden 2005. Han blev i en periode suspenderet fra sin plads i parlamentet 'for at stille ubehagelige spørgsmål' i forbindelse med en omfattende korruptionssag.

Kabwe erkender, at oppositionen står svagt, blandt andet fordi den ikke har tilstrækkelig kapacitet til at nå de 75 procent af den tanzaniske befolkning, der bor i landområderne – men også fordi oppositionen har svært ved at opnå intern enighed.

Kabwe understreger imidlertid, at tanzanisk politik har ændret sig markant til det bedre:

– Jeg føler, at vi kan tale åbent om det, vi har på hjerte. Vi er ikke længere bange for eksempelvis at blive arresteret.

Der er sket noget i Tanzania, selv om tanzanierne ikke sådan lige slipper deres ry som 'dem, der foretrækker fred frem for retfærdighed'. Et udsagn, Kabwe begrundet med perioden under præsident Julius Nyerere (1964-85), som var præget af manglende ytringsfrihed.

– Hvis der ikke er retfærdighed, så er der heller ikke fred. Og det er ikke bæredygtigt! forklarer Kabwe og refererer til de mange løbende konflikter, hvor rigmænd og turist-selskaber slås mod kvægfolk og småbønder om retten til jord.

– Uligheden mellem rig og fattig har aldrig før været så markant. De frie markeds kræfter har givet os en hastigt voksende befolkningsgruppe under fattigdomsgrænsen, mens en meget lille gruppe mennesker er stenrige. Det er klart en trussel mod freden, påpeger oppositionspolitikeren.

En anden hindring for udvikling er ifølge Kabwe en åbenlys korruption. Præsident Ki-

kwete indrømmede sidste år, at en tredjedel af statsbudgettet hvert år ender i de forkerte lommer.

– Væksten stiger, men det samme gør korruptionen. Det hænger slet ikke sammen, siger oppositionspolitikeren Kabwe.

Medieeksplosion og politisk frihed

Elsie Eyakuze arbejder som medieanalytiker og blogger blandt andet om medier og politik. Hun karakteriserer pressen og den politiske kultur med to ord: åben og kaotisk.

– Alle former for medier er eksploderet de seneste fem år. Noget er anstændigt, meget er forfærdeligt, og en hel del er samlet på hænderne af få mænd, hvis politiske og personlige ambitioner dikterer mediehusenes dagsordener. Tanzania befinder sig i den interessante position, hvor regeringsstyrede medier er blevet mere professionelle end de uafhængige, hvis dagsordener samtidig er blevet mere kommercielle.

Elsie Eyakuze tilskriver udviklingen præsident Kikwete og overgangen til flerpartisystem:

– Kikwete er en tilgængelig og dygtig kommunikator. Han er tolerant over for forskellige synspunkter og er mere åben end det parti, han repræsenterer. Selv om det smitter af, skal det ikke tages som udtryk for, at regeringen er henrykt.

Medieeksplosionen har øget tanzaniernes politiske bevidsthed. Men balancen er ikke fundet endnu:

– Mange af vores medier er desværre unuancerede og forudindtagede, og det reflekteres i den politiske debat.

Alligevel er Eyakuze ikke i tvivl om, at medierne spiller en markant rolle for den demokratiske udvikling:

– Vores medier informerer os om, hvad politikerne har gang i, og de lancerer nyheder, som gang på gang lægger pres på regeringen og tvinger den til at handle.

Fremgang for de få

På den økonomiske front argumenterer Den Internationale Valutafond (IMF), at Tanzania gennem de to sidste årtier har gennemgået en frugtbar periode, hvor økonomisk liberalisme og institutionelle reformer har ledt til en årlig vækst i bruttonationalproduktet på syv procent.

Til tanzaniske ngo'er, Twaweza og Policy Forum, foretog i 2009 en undersøgelse af dette. Twawezas leder Rakesh Rajani forklarer:

– Størstedelen af væksten bliver bare ikke omsat til noget, der mindsker fattigdommen. De rige bliver rigere og de fattige fattigere. Udviklingen når slet ikke de fattigste i landområderne.

Rajani tror ikke på, at Tanzania kan nøjes

med at satse på for eksempel minedrift og turisme, for indtægterne herfra når kun en lille gruppe.

– Vi har brug for bred vækst, og nøglen hertil er at skabe bedre betingelser for, at almindelige mennesker kan tjene penge.

Det ser Rajani slet ingen tegn på er ved at ske. Han henviser til en anden undersøgelse, som Twaweza foretog i 2009. Den konkluderer, at det dyrt og svært at starte forretning op, blandt andet fordi reglerne er uklare og systemerne håndteres tilfældigt.

Rajani henviser til, at en åben og gennemsigtig regering er en forudsætning for, at den almindelige tanzanier har mulighed for at reagere:

– Hvis alle former for information var offentligt tilgængelige for alle borgere, ville regeringen selv være i stand til at følge med, sammenligne og handle derefter. Denne form for oplysning skal naturligvis være tilgængelig på lavest mulige niveau.

Rajani forholder sig også til, at over en tredjedel af Tanzanias nationalbudget kommer fra internationale donorer:

– Donorerne bekymrer sig over langsom gennemførelse, korruption og mangel på lederskab – men samtidig ved de ikke, hvor-

Udviklingsminister Søren Pind besøgte Tanzania i maj måned. Billedet her er fra statsbesøget til landet i 2008, hvor Regentparret blandt andet besøgte Kisimbani Sundhedscenter på øen Zanzibar. Foto: Tariq Mikkel Khan.

dan de selv skal være effektive. Min pointe er, at donorerne burde være mere kritiske og mere ærlige om, hvad der sker.

Ngo-lederen refererer til institutionaliseringen og bureaukratiet, som i den grad kendetegner samarbejdet mellem donorer og regering:

– Lad regeringen gøre sit arbejde. Og gør det til en betingelse, at udviklingsbistand baseres på fremskridt af resultater, der i øvrigt skal offentliggøres.

Vækst, men flere fattige

Spurgte man de tanzaniere, som i dag lever under fattigdomsgrænsen og længst ude i landdistrikterne, ville de sandsynligvis give Søren Pind ret, når han hævder, at udviklingsbistanden ikke har flyttet Afrikas mulighed for at blive selvberørende. Ganske vist er den andel af tanzaniere, der lever under fattigdomsgrænsen, faldet, men fordi befolkningstallet er steget, befandt 13 millioner personer sig i 2007 under fattigdomsgrænsen mod 9,5 millioner i 2001/02.

I følge Søren Pind er økonomisk frihed en forudsætning for den personlige frihed – og dermed vejen ud af fattigdom. Iagttagere hævder, at det er et ligegyldigt teoretisk tan-

keeksperiment for de tanzaniere, der udgør bunden af samfundet – som kæmper med at finde penge til næste måltid, som ikke får sendt deres børn i skole, og som må affinde sig med en gennemsnitslevialder på 55,6 år.

”

Størstedelen af væksten bliver bare ikke omsat til noget, der mindsker fattigdommen. De rige bliver rigere og de fattige fattigere.

Rakesh Rajani, leder af ngo'en Twaweza.

Præsident Nyereres valg slogan fra før uafhængigheden i 1961 'Nogle mennesker sigter efter månen. Vi sigter efter landsbyen' er i denne sammenhæng fristende at hive frem. For udviklingsbistanden synes stadig ikke i tilstrækkeligt omfang at nå de 75 procent af Tanzanias i alt 42,5 millioner indbyggere, der bor ude i landsbyerne – og som for størstedelens vedkommende er afhængige af det, de

kan skrabe sammen fra jord, skov og vand.

Den danske regerings udkast til en ny udviklingsstrategi taler om at satse på vækst og beskæftigelse. Den danske landestrategi for støtte til Tanzania lægger allerede vægt på en omfattende støtte til erhvervssektoren. Danmark trak sig dog fra landbrugssektorstøtten i 2009 med et argument om ineffektivitet.

Donorerne og regeringen har holdt hinanden i skak siden uafhængigheden. Tanzania er stadig en donordarling, men fattigdomsproblemet er langt fra løst. Nok er den politiske frihed vokset og den økonomiske vækst steget, men begge former for frihed er endnu kun forbeholdt et fåtal af Tanzanias 42,5 millioner.

– Donorerne er ukritiske, og forholder sig ikke til deres rolle. Hvis der skal ske en reel reduktion af antallet af fattige tanzanier, skal den økonomiske vækst nå helt ned i bunden af samfundet, siger Rakesh Rajani.

Hvis udviklingsminister Søren Pinds besøg kan bane vejen for dét, vil han for alvor skrive historie.

Pernille Bændtsen er netop hjemvendt efter to et halvt års arbejde som informationsmedarbejder for Mellemløst Samvirke i Tanzania.

TANZANIA I TAL

- Tanzanias statsbudget er på cirka 30 mia. kr.
- 34 pct. af statsbudgettet finansieres af bistand.
- Bistand udgør knap 12 pct. af landets bruttonationalprodukt (BNP), mens skatteindtægterne udgør cirka 17 pct. af BNP.
- Tanzanias bruttonationalindkomst (BNI) pr. indbygger var i 2008 cirka 440 dollars.

Kilde: Verdensbanken og Udenrigsministeriet

DANMARKS STØTTE

Danmark er Tanzanias syvendestørste donor med et bidrag på 571 mio. kr. i 2009. Bistanden er fordelt på seks sektorer:

- Sundhed
- Transport
- Miljø
- Erhverv
- God regeringsførelse og menneskerettigheder
- Budgetstøtte og institutionelle reformer

Kilde: Danidas årsberetning 2009

POLITIK

Ved præsidentvalget i 2005 vandt Jakaya Kikwete med 80,3 pct. af stemmerne. Af de 232 pladser i parlamentet, som besættes ved direkte valg, vandt regeringspartiet Chama Cha Mapinduzi (CCM) de 206. En vælgerundersøgelse viser dog, at støtten til oppositionspartierne fra 2006 til 2008 er steget fra otte til 27 pct., mens opbakningen til (CCM) er dalet fra 60 til 32,6 pct.

Kilde: Research and Education for Democracy (REPOA).

Tanzanias præsident Jakaya Kikwete blev valgt i 2005. Foto: RA1/Zuma Press/Polfoto.

FLYGTNINGENE ER HER FORTSAT

Da georgiske styrker rykkede ind i Sydossetien i august 2008, fyldte begivenhederne nyhedsfladerne verden over. Siden har de vestlige medier tilsyneladende glemt alt om konflikten i Sydkaukasus.

Krigen i 2008 skabte 30.000 internt fordrevne, der næppe kan vende hjem inden for en overskuelig fremtid. Det samme gælder flere end 200.000 georgiere, som har været fordrevne siden den borgerkrig, der fulgte i kølvandet på Georgiens uafhængighed i 1991.

For nylig begyndte Georgiens regering at bløde op i spørgsmålet om flygtningenes status og forhold. Den taler nu åbent om, at flygtningene vil være fordrevne længe endnu, og at deres forhold skal gøres tålelige, dér hvor de bor.

Internt fordrevne georgiere får skøder på de huse, de bor i. Her er de i gang med at renovere et hus i byen Senaki. Foto: Mikkel Noel Lanzky.

HERRER I EAGNE HUSE

Flygtninge med og uden flisekøkkener: På få år har georgiske flygtningefamilier ændret sig fra forarmede hjemløse til boligejere med højlydte holdninger til gulvbelægningen i deres ejendomme.

Af Mikkel Noel Lanzky, Senaki

Den georgiske entreprenør viser stolt den renoverede bygning frem.

I flere måneder har hans sjak genopbygget huset i udkanten af byen, og nu står det færdigt. I skarp kontrast til de omkringliggende huse står bygningen med frisk puds og maling, og indenfor kan man stadig dufte den nylige lakering. Flere af familierne er allerede flyttet ind. Børn leger i trappeopgangene, og husmødre kommer og går.

En lokal ingeniør fra Dansk Flygtningehjælp viser rundt i en ejendom i den georgiske by Senaki, hvor internt fordrevne nu på 18. år må leve i landflygtighed fra udbryderprovinsen Abkhasien (se kort s. 9, red.).

På turen rundt i ejendommen kommer flere beboere til. På en trapperepos bliver vi mødt af tre kvinder, der alle brokker sig højlydt til både entreprenøren og ingeniøren fra Dansk Flygtningehjælp. Det udvikler sig til en råbekonkurrence om valget af materiale til gulvet i de nye lejligheders køkkener. Der er brugt laminat,

men beboerne vil hellere have fliser.

– Et sådant optrin var utænkelig for bare et år siden, siger Blerim Muhaxheri, projektleder for Dansk Flygtningehjælp i Sydkaukasus. Han har fulgt situationen for de internt fordrevne fra Abkhasien, og det er en slående udvikling, han har været vidne til.

– Siden de blev fordrevet, har flygtningene boet i kollektiver i gamle skoler, hospitaler eller lignende. De bygninger er bare forfaldet, fordi ingen har vedligeholdt dem. Når man ikke har nogen interesse i sit hjem, bliver der

Efter endt renovering står et af de gamle flygtningekollektiver klar, og beboerne kan tage hul på et nyt kapitel.
Foto: Mikkel Noel Lanzky

ikke udført reparationer eller forbedringer. Det falder bare langsomt fra hinanden, fortæller Blerim Muhaxheri og fortsætter:

– Nu får de skøder. Lejligheden bliver deres ejendom, den bliver et aktiv, som de har en interesse i at vedligeholde. Det har skabt en kolossal omvæltning for familierne. Det kan godt være, at det giver lidt mere besvær i processen, men det er en glæde at se familierne tage ansvar for deres hjem.

Nye toner fra Tbilisi

I det vestlige Georgien, op til grænsen til Abkhasien, bor titusindvis af den godt kvarte million internt fordrevne, som landets borgerkrig fra 1991 til 1995 førte med sig.

I kølvandet på Sovjetunionens opløsning i 1991 brød etniske spændinger ud i lys lue.

GEORGIENS TO KRIGE

1991: Georgien erklærer sig uafhængig den 9. april, kort før Sovjetunionens kollaps, og kastes ud i en borgerkrig, der koster tusinder livet og sender omkring en kvart million på flugt.

1995: Borgerkrigen slutter. Et af krigens resultater er, at udbryderprovinserne Abkhasien og Sydossetien næsten opnår selvstændighed fra styret i Tbilisi.

2003: Den såkaldte Roserevolution lykkes med at afsætte præsident Eduard Shevardnadze. Shevardnadze var en af sejrherrene fra borgerkrigen, men var blevet meget upopulær på grund af valgsvind, høj korruption og landets manglende økonomisk vækst.

2004: Roserevolutionens leder, Mikheil Saakashvili, bliver valgt til præsident og gennemfører i årene efter et ambitiøst reformprogram, som sætter gang i Georgiens økonomi og flytter landet tættere på Europa.

2008/Foråret: Georgien bejler kraftigt til NATO, men på sit topmøde i april ender forsvarsalliancen med at stille medlemskab i udsigt i stedet for at optage Georgien.

2008/Sommeren: Saakashvili lægger en hård linje over for Sydossetien og Abkhasien. Spredte kampe mellem georgiere og sydossetere eskaleres i august, hvor georgiske tropper rykker ind i Sydossetien. Russiske styrker kommer hurtigt sydosseterne til undsætning, og georgierne må trække sig hastigt tilbage. Konflikten slutter med våbenhvile, efter at Rusland indtager de vestlige georgiske byer Zugdidi, Poti og Senaki samt byen Gori og står en dags march fra Tbilisi.

2010: På overfladen er situationen i dag rolig, men spændingerne lurer. European Monitoring Mission (EUMM) holder parterne under opsyn ved den administrative grænse mellem Georgien og Sydossetien. Russiske soldater er stadig udstationeret i Abkhasien og Sydossetien.

Efter en borgerkrig med over 20.000 døde og et militærkup opnåede provinserne Sydossetien og Abkhasien de facto selvstændighed. Det førte til store flytningstrømme, da særligt abkhaserne sendte georgierne på flugt i en regulær etnisk udrensning.

Holdningen hos skiftende regeringer i hovedstaden Tbilisi har siden borgerkrigen været, at de fordrevne georgiere skulle vende tilbage til deres hjemstavn. Der blev lagt pres på flytningene, der fik at vide, at det var deres patriotiske pligt. Den tidligere præsident Eduard Shevardnadze udtalte på et tidspunkt, at ”de internt fordrevne er det sværd, med hvilket vi vil genvinde Abkhasien” – altså intet ønske om integration her!

Denne linje så ud til at fortsætte med præsident Mikheil Saakashvili, der kom til magten efter den såkaldte Roserevolution i 2003 og formelt blev valgt til embedet i 2004.

De seneste år har regeringen dog blødt linjen op og erkendt, at en hjemvenden næppe ligger lige for – særligt ikke efter de fornyede kampe i 2008, hvor Rusland invaderede dele af Georgien som støtte til Sydossetien og Abkhasien. Denne nye holdning til flytningene kommer til udtryk i den handlingsplan, som Georgiens ministerium for flytninge og genhusning har udarbejdet i tæt samarbejde med flere humanitære organisationer, heriblandt FN's Flytningehøjkommissariat (UNHCR), Europakommissionen og Dansk Flytningehjælp.

Administrationschef i ministeriet Valeri Kopaleishvili forklarer den nye politik:

– Rent juridisk har de internt fordrevne længe haft samme muligheder som lokale georgiere. Det betød dog ikke, at de reelt oplevede lige behandling. Der har stadig været uretfærdighed og diskrimination, men vi skylder vores landsmænd mere. Særligt når tilbagevenden ikke er umiddelbart forestående.

Valeri Kopaleishvili ser også de utilfredse husmødre i Senaki som et godt tegn:

– Hjælpen og de nye boliger har givet flytningene blod på tanden, og gjort dem i stand til at klage og bede om mere. Det er empowerment af en ellers svag befolkningsgruppe.

Inkluderet i processen

Det var dog ikke givet fra starten, at husrenoveringerne ville vække så mange menneskelige ressourcer. Da regeringen først besluttede sig for at give ejendomsretten over kollektiverne til flytningene, var planen at lade familierne beholde, hvad de tilfældigvis havde fået som beboelse ved deres ankomst for snart 18 år siden.

– Det ville have været at cementere en anden uretfærdighed, mener Blerim Muhaxheri, og forklarer:

– Da flytningene oprindeligt kom, blev de indkvarteret mere eller mindre tilfældigt. En familie på tre personer kunne få mere end 80

GEORGIEN

Georgien ligger i Sydkaukasus og grænser op til Rusland, Armenien, Aserbajdsjan og Tyrkiet. Mod vest har landet kyst til Sortehavet.

Landet har knap 4,5 millioner indbyggere, hvoraf næsten en tredjedel er bosat i eller omkring hovedstaden Tbilisi. Kutaisi, som er en af landets største byer, har færre end 200.000 indbyggere. Over 80 procent af landets befolkning er georgiere. De mest fremtrædende mindretal er armenere, russere og aserbajdsjanere.

Georgiens bruttonationalprodukt var i 2009 4.400 dollars pr. indbygger, hvilket gør landet til det 149. 'rigeste' i verden. Nabolandet Aserbajdsjan er nummer 103, Rusland 75 og Danmark 31. 31 procent af Georgiens befolkning lever under landets fattigdomsgrænse.

Kilde: CIA World Fact Book og Verdensbanken

kvadratmeter, mens en dobbelt så stor familie skulle klemme sig sammen på det halve.

Dansk Flytningehjælp og andre organisationer opfordrede derfor til at lave en ny plan, der skulle indeholde en mere ligelig fordeling af pladsen. Og så skulle familierne inddrages i udformningen af lejlighederne og tildelingen af plads for at give dem ejerskab og ansvarsfølelse over for deres nye hjem.

– Det betød en længere proces, men det var vigtigt at inddrage beboerne i beslutningerne om deres hjem. De sad med ved bordet, diskuterede materialer med entreprenøren og forhandlede med hinanden om, hvor meget plads man havde ret til. Det var ikke nemt, og der skulle høvles mange knaster bort, men nu har de lyst til at tage sig af boligerne, lyder det fra Blerim Muhaxheri.

Rammen om et nyt liv

Uden for et af de istandsatte kollektiver er Anatoli Kapanadze, 57, i gang med at reparere bagakslen på, hvad der må være den sovjetiske pendant til folkevognsrugbrødet. Anatoli Kapanadzets kedeldragt er indsmurt i olie fra top til tå, og hans hænder er dækket med rifter. Alligevel er hans ansigt ét stort smil, da han bliver spurgt, hvordan det går med overtagelsen af lejligheden. I løbet af et par måneder vil han modtage skødet til den lille lejlighed, hvor han bor med sin familie, og han ser meget frem til igen at eje sit hjem.

– I Abkhasien havde jeg et hus ved flodbredden, og vi dyrkede majs, mandariner og citroner. Nu har jeg kun en meget lille mark, men med lejligheden kan jeg låne penge og købe mere jord til. Jeg vil gerne kunne dyrke nok til at sælge noget, for hjælpen fra staten rækker ikke langt, siger Anatoli Kapanadze. Han håber, at boligen kan danne rammen om en ny start. Hans kone har dårligt helbred, så en ordentlig bolig og penge til hjertemedicin

vil gøre en stor forskel, fortæller han.

Tilbage ved entreprenørens rundvisning af den renoverede bygning i Senaki er de råbende og utilfredse beboere ved at løbe tør for højlydte protester. Ingeniøren fra Dansk Flytningehjælp har forklaret, at en forespørgsel om en anden type gulvbelægning ikke kan behandles på stedet. En ansøgning skal afleveres skriftligt på kontoret. Kvinderne ser ud, som om de godt kunne finde på at lave en skriftlig klage. Og det er vel også en slags fremskridt.

Mikkel Noel Lanzky besøgte Georgien som journalistpraktikant i Udenrigsministeriet.

HØJ DANSK PRIORITET TIL GEORGIEN

Anden fase af Danmarks naboskabsprogram løber fra 2008 til 2012. I den periode er der afsat i alt en milliard kroner til de lande, som Danmark støtter i arbejdet med at opnå blandt andet sikkerhedsmæssig stabilitet, økonomisk vækst, god regeringsførelse og demokratisk udvikling samt tilbagevenden for flytninge.

Georgien har høj prioritet i anden fase af Naboskabsprogrammet, og der er i øjeblikket flere projekter i Georgien med støtte fra Danmark, herunder:

- Et projekt, der via Europarådet støtter god regeringsførelse, menneskerettigheder og minoriteter i Georgien med 15 mio. kr. En ny fase er under planlægning.
- Gennem Cross Cultural Project Association støttes fredelig sameksistens i georgiske konfliktområder ved etablering af en fodboldskole – 930.000 kr.
- Gennem Dansk Flytningehjælp støttes hjemvendte georgiere i det sydlige Abkhasien med ca. 1,5 mio. kr. over 18 måneder.

Kilde: Udenrigsministeriet

Hvis man vil hjælpe flygtninge, må man også hjælpe de lokale. Det er filosofien bag Europakommissionens erhvervsstøtte i det vestlige Georgien.

Af Mikkel Noel Lanzky, Zugdidi

Husk det omgivende samfund.

Sådan lyder det centrale pejlemærke for et nyt udviklingsprojekt på godt og vel hundrede millioner kroner, som Europakommissionen satte i søen sidste år. Støtten går til det vestlige Georgien, hvor mange internt fordrevne i årevis har levet side om side med lokalbefolkningen.

Meget af den udviklingsstøtte, området hidtil har modtaget, er gået til renovering og nybyggeri for at give flygtningene huse. At give flygtningene en levevej stod længere nede på listen, og integration med lokalsamfundet blev der slet ikke tænkt over. Det fortæller Martin Klaucke, administrativ chef i EU's delegation i Georgien. Han er glad for, at der nu bliver givet mere opmærksomhed til de socioøkonomiske aspekter af flygtningespørgsmålet.

– Det er vigtigt at tænke flygtningenes situation sammen med lokalsamfundet, når man laver støtteprojekter. Mange steder er vi blevet mødt med spørgsmål om, hvorfor de lokale ikke får hjælp til at renovere deres huse eller andel i de arbejdspladser, vi prøver at skabe. Med det nye projekt støtter vi målrettet det lokale erhvervsliv. Vi vil skabe arbejds-

GLEM IKKE DE LOKALE

Hurtige hænder. Kvinder sorterer hasselnødder efter kvalitet i fabriksal i Zugdidi i det vestlige Georgien. Virksomheden er støttet af EU og har givet job til 87 personer – både lokale og flygtninge. Foto: Mikkel Noel Lanzky.

pladser, hjælpe spirende virksomheder og støtte oplæring af ufaglært arbejdskraft, siger Martin Klaucke.

Få penge giver mange job

Virksomhederne, der modtager erhvervsstøtte gennem projektet, er en broget skare: En trævarefabrik, et bageri, et lille stålværk, en café og en guldsmed har alle fået del i støtten.

På en fabrik i byen Zugdidi, der sorterer og pakker nødder, har direktør Temur Goshokhia fået godkendt en ansøgning på 13.500 lari (knap 43.000 kroner), som skal hjælpe ham med at udvide virksomheden.

– Når pengene bliver udbetalt, skal jeg købe nye maskiner, så vi får større kapacitet. Så kan vi håndtere flere nødder, ansætte flere medarbejdere og øge omsætningen, lyder det fra

Temur Goshokhia, som med pengene fra projektet regner med at kunne ansætte 18-20 nye medarbejdere, ud over de 87 han nu har.

Ikke langt fra nøddepakkeriet ligger Lasha Sartanias bageri. Han har længe villet investere i maskiner til at ælte og skære dejen. Med de knap 43.000 kroner, han får gennem projektet, kan han endelig købe maskinerne og begynde at lave rundstykker. Lasha Sartania håber at kunne føje to eller tre ansatte til sin stab og vil gerne gå efter at ansætte flygtninge.

– Tre af mine otte nuværende ansatte er flygtninge, og jeg er meget tilfreds med dem.

”

Det er vigtigt at tænke flygtningenes situation sammen med lokalsamfundet, når man laver støtteprojekter.

Martin Klaucke, administrativ chef, EU's delegation i Georgien

Jeg hyrede dem på grund af deres erfaring med bageri. Der er ingen forskel på dem og lokale arbejdere, så jeg synes flygtningene skal have lige ret til arbejde. Derfor er det godt med støtte. Så længe der kommer flere job til alle, bliver folk ikke utilfredse, mener Lasha Sartania.

Dansk Flygtningehjælp er én af flere ngo'er, der udfører Europakommissionens udviklingsprojekt i det vestlige Georgien.

ROBIZON DRØMMER OM SIN ÆBLEPLANTAGE

Landsbyer, der stod i vejen for Ruslands invasion af Georgien i 2008, blev brændt ned. Nu får de hjemvendte flygtninge nye, midlertidige mini-huse at bo i, imens de bygger deres gamle huse op.

Af Mikkel Noel Lanzky, Ergneti

Robizon Kasradzes familie flygtede fra deres landsby, Ergneti, dagen før krigen i Georgien brød ud natten til den 8. august 2008.

Selv blev han et par dage længere, men kampene blev for hårde. Han stødte til sin familie i provinsbyen Gori, men da russerne rykkede ind over grænsen for at indtage byen, måtte de igen flygte til hovedstaden Tbilisi. Våbenhvilen trådte i kraft den 16. august efter Ruslands underskrivelse, men først i oktober trak de sidste russiske tropper sig ud af Georgien, hvorefter familien kunne vende hjem.

I dag er det snart to år siden, at krigen lagde Robizon Kasradzes landsby Ergneti øde. Han sidder ved spisebordet i sin lille stue, der også gør det ud for soveværelse og køkken. Hans mor prøver at få gang i en undselig brænde-

ovn i hjørnet af rummet. Familiens hus blev ødelagt under krigen, og de udbrændte ruiner er ikke just beboelige. Det samme gælder næsten alle husene i Ergneti. Mange af indbyggerne i landsbyen vil gerne vende hjem, men uden bolig er der ikke meget at vende hjem til.

Derfor har EU og Dansk Flygtningehjælp iværksat et projekt kaldet 'One Warm Room'. Michael Possmayer, vicerrepræsentant for Dansk Flygtningehjælp i Sydkaukasus, forklarer om projektet:

– Det er bedst for flygtningene at vende hjem så hurtigt som muligt, når krig og uroligheder er stoppet. Hvis folk kommer hurtigt hjem, mister de ikke båndene til deres hjemegn, og de kan hurtigere komme i gang med at genopbygge. Jo længere tid der går, inden de vender tilbage, jo sværere bliver den efterfølgende proces, siger Michael Possmayer og uddyber:

– Med 'One Warm Room' bygger vi et lille hus på grunden eller lige ved, så flygtningene kan bevare forbindelsen til deres hjem. Det er ikke stort og prangende, men det er bedre end telte, og de hjemvendte kan begynde at bygge nye huse.

Markerne er tabt

Før krigen holdt Robizon Kasradze og hans familie køer, grise og kyllinger. De blev enten

slået ihjel eller stjålet, efter at familien flygtede. Også deres traktor, lastbil og generator er forsvundet.

Den lille æbleplantage, Robizon Kasradze ejede, ligger nu på den anden side af den administrative grænse, som blev oprettet efter krigen. Ergneti ligger 25 kilometer nord for Gori, og lige bagved landsbyen begynder den dal, der leder ned til Tskhinvali – hovedbyen i

”

Hvis folk kommer hurtigt hjem, mister de ikke båndene til deres hjemegn, og de kan hurtigere komme i gang med at genopbygge.

Michael Possmayer, vicerrepræsentant, Dansk Flygtningehjælp, Sydkaukasus

udbryderprovinsen Sydossetien. Krigen rykkede grænsen, så flere af landsbyboernes marker er uden for rækkevidde. For at gøre ondt værre er mange af de plantager, der stadig er under georgisk kontrol, tilsået med ueksploderede granater eller ødelagt af kampvogne, som kørte tværs igennem. Omkring 20 af

landsbyens familier kan ikke flytte ind på deres grund igen, fordi den ligger klos op ad den administrative grænse.

Vil dyrke æbler igen

Robizon Kasradze er glad for det lille hus, han har fået bygget som en del af 'One Warm Room'-projektet. Efter danske standarder er det ikke meget mere end et skur, men det kan opvarmes om vinteren og give husly, mens han reparerer huset.

– De, der er vendt tilbage til landsbyen, hjælper hinanden med at bygge husene op igen. Jeg mangler træ til at lave taget, men ellers går det fremad. Det store problem er, at vi ikke kan producere mad nok, fordi jorden er ødelagt eller utilgængelig. Vi vil gerne have regeringen til at rydde granaterne fra markerne og hjælpe med at etablere vanding igen, fortæller Robizon Kasradze, der håber at få sin æbleplantage til at give overskud inden for et par år. Han vil nemlig gerne sende sin 15-årige søn Gurami på universitetet i Gori, men selv om uddannelse er støttet af staten, er årsgebyret ikke småpenge for en fattig bonde, der har mistet sine indtægtskilder.

– Vi solgte masser af æbler før krigen. Store, flotte spiseæbler, som vi nok ville få svært ved at finde købere til i dag. Hvis vi bare kan på hjælp til at komme i gang, skal vi nok komme på fode selv, slutter Robizon Kasradze.

'Dette ynkelige spil, hvor man jager en bold, som var man gal eller beruset,' sagde en emir i Nigeria, da den hvide mand introducerede det nye spil fodbold. Siden har dommerfløjten fået en anden lyd i Afrika.

Af Louise Windfeld-Høeberg

Jeg var ikke direkte modvillig, nærmere ligeglad. Fodbold var nu fodbold. Jeg kunne da godt holde ud at se en kamp, men nogen fornøjelse var det ikke.

Alt dette ændrede sig en sommerdag i Zambia. Middagssolen skinnede som tusind svejseflammer, som den kun kan i Afrika i den tørre tid, hvor græsset er blevet til støv og træerne står nøgne og ikke tilbyder anden skygge end den, der falder fra stammen. Vi bumpede ad jordvejen hen til et township i udkanten af Zambias hovedstad Lusaka. På hver en bar plet varmede drenge op til kampen med bolde lavet af plastikposer bundet sammen til kugler med sejl garn. Denne på den rombeformede 'rigtige' bane havde hundredvis af beboere samlet sig, og jeg stillede mig i menneskemængden, i forsvarsposition, med solen i ryggen og armene foldet over brystet.

Derude, i støvet, løb 22 spillere rundt i 22 forskellige farver trøjer. De fleste havde bare fødder. Og de, der var så heldige at have fodboldstøvler, havde kun én på efter devisen: Hvis man var bedst med højrebenet, så spiller man med højre støvle. Er man farligst med venstre, så gør man sig fortjent til en venstre-støvle. Den anden fod var bar.

Spillerne dansede mellem hinanden, mens de tømmede bolden med en kunstnerisk opfindsomhed og formidabel fysik, der konstant balancerede på grænsen til det umulige. Det var, som om bolden var en levende organisme, der for alt i verden ikke måtte ramme jorden for tit.

Rundt om mig stod naboer og familier. De sang og dansede og piftede og delte lunkent drikkevand fra plastikflasker uden etiket. Damen ved siden af mig stødte sin hofte mod min, 'Dans, søster!' grinede hun. Og i det samme scorede hjemmeholdet, og øredøven-de brøl af glæde ramte mig fra alle sider. Et par frygtløse smådrenge tog den på tværs af banen med armene strakt ud til siden, som små fly, mens jeg fik flere stød mod hofte, nu fra begge sider. 'C'mon, mama!'

Og med ét var min tid som skeptisk, hvid saltstøtte ovre. Jeg stødte igen med hofte og overgav mig til glæden, til festen og til den utæmmelige lidenskab, som findes i afrikansk fodbold.

Løverne fra Cameroun

Den samme lidenskab, som tryllebinder den britiske journalist Ian Hawley, hvis nye bog, 'Feet of the Chameleon', er en sanselig hyldest til Fodbold-Afrika, fra kolonitid til vor tids verdensklasse, hvor de afrikanske stjerner funkler i verdens bedste klubber.

Hawleys bog er en pragtfuld og veltimet opvarmning til verdensmesterskaberne i Syd-

FRA BARFODSBOLD TIL VERDENSKLASSE

3,2,1... Hop! Drenge træner i Accra, Ghana. Foto: Tine Harden.

afrika, som begynder 11. juni. Det bliver første gang, at slutrunden spilles på afrikansk jord.

Afrikansk fodbold har været i rivende udvikling de sidste 50 år, skriver Hawley. I 1966 var der ingen afrikanske hold med ved slutrunden – i år har seks hold fra Afrika kvalificeret sig til VM (se boks).

I begyndelsen var det de nordafrikanske lande, der dominerede. Men efterhånden er andre kommet på banen – Camerouns 'ukuelige løver' har vundet *Africa's Cup* fire gange og kvalificeret sig til flere VM'er end noget andet afrikansk land.

”

I 1966 var der ingen afrikanske hold med ved slutrunden – i år har seks hold fra Afrika kvalificeret sig til VM.

Mod, stræben og stolthed er opskriften, siger løverne. Under alle omstændigheder bliver Cameroun ikke nogen let modstander for Danmark.

Hvide trænere, sorte spillere

Hawleys bog er krydret med anekdoter fra kolonitiden, da den hvide mand tog sin fodbold med til Afrika og fik en kølig modtagelse, for eksempel i Nigeria.

Her blev en lokal emir inviteret til kamp af repræsentanten for den britiske krone. Efter 20 minutter kunne emiren ikke holde mere

ud af 'dette ynkelige spil, hvor man jager en bold, som var man gal eller beruset'.

Inden han gik i vrede, bad han sin kassemedarbejder udbetale penge nok til 'at enhver af galningene kunne få sin egen bold, også de to med flag, der forvirret løb frem og tilbage ude i siderne'.

Men så fik fodbolden alligevel tag i kontinentet. Og så fulgte alle de år, hvor der var to slags fodbold i Afrika – de hvides, med rigtige mål og græs på banen, og så de sortes, oftest uden nogen af delene. Man spillede kun med og mod sine egne. I 1961 blev to indere, to hvide og fem sorte mænd retsforfulgt for at spille fodbold sammen i Durban i Sydafrika.

I dag er der kun meget få hvide fodboldspillere i Afrika. Hvide trænere er der derimod masser af (eksempelvis var danskeren Kim Splidsboel i 2001-02 træner for Malawis landshold, red.) Man skal se sig længe om efter et afrikansk landshold med afrikansk træner. Det er der naturligvis flere forklaringer på. En af dem er, at afrikanske spillere gerne vil lære at spille 'europæisk', fordi det forøger deres chancer for at få kontrakt i Europa.

Desværre er de hvide trænere ikke altid lige kvalificerede og bliver ikke længe nok på posten til at nå at lære spillerne rigtig at kende, skriver Hawley. 1989-2009 skiftede 'Ørnene' fra Nigeria træner 20 gange, 'De ukuelige løver' fra Cameroun 16 gange og det samme gjorde 'Skorpionerne' fra Ghana.

Alligevel klarer netop de tre hold sig forbløffende godt. Det samme gælder de andre tre, der også skal med til VM i Sydafrika: Foruden værtsholdet selv, 'Ørkenrævene' fra Algeriet og 'Elefanterne' fra Elfenbenskysten.

Nyd alle seks med deres uendelige mængde af spillet glæde og opfindsomhed. Saft og kraft. Fest og farver. Og utæmmelige lidenskab.

”

Afrikanske spillere vil gerne lære at spille 'europæisk', fordi det forøger deres chancer for at få kontrakt i Europa.

Louise Windfeld-Høeberg er bosat i Nepal og skriver fast i Weekendavisen.

'Feet of the Chameleon. The Story of African Football' af Ian Hawley, udgivet på Wild Dog Press, 312 sider, £11,39 som hardcover, £4,79 som paperback på Amazon.com.

Disse fodboldglade drenge fra Tumahole er stolte over, at Sydafrika er vært for VM.

I TUMAHOLE ER FODBOLDEN KONGE

Bafana, bafana! I Tumahole township kan de slet ikke vente til den første kamp ved VM fløjtes i gang. Imens spiller de selv fodbold – med og uden fodtøj ...

Af Jan Kjær

De små drenge triller lystigt bolden rundt på den lille plads med det slidte græs mellem de lave huse i Tumahole, et township (afgrænset boligområde for sorte, red.) med godt 100.000 indbyggere. Kun én har sko på, resten er barfodede. Den orange plastikbold er noget slatten, men entusiasmen er stor. Der dribles skarpt, og der tackles igennem.

– *Bafana, bafana*, råber de smilende. Bafana er navnet på Sydafrikas fodboldhelte og betyder drengene.

Township'en Tumahole ligger godt 120 kilometer syd fra Johannesburg, som er plaget af tårnhøj arbejdsløshed og hiv-smitte. Tre kilometer derfra ligger den noget mindre, men meget rigere hvide søsterby Parys. Her i delstaten Free State (før 1995 Orange Free State, red.) er der 16 år efter apartheidens ophør stadig tale om to stort set adskilte verdener. Om dagen kommer de sorte til Parys for at handle, men tager ved solnedgang hjem til Tumahole. I Parys sportsbarer ser de hvide gæster rugby rulle hen over tv-skærmene, men i Tumahole er fodbolden konge.

Stolt af at være sydafrikaner

– De unge i Tumahole begår kriminalitet, fordi de ikke har noget at lave. Sådan lyder den korte analyse fra Gift Polis, regionalt medlem af Sydafrikas Fodboldforbund. Sport og ikke mindst fodbold, er vejen frem.

– Det er med til at udvikle de unge, og det er et godt våben mod kriminalitet og hiv-smitte, mener han.

Gift Polis er også lærer på Masatho-skolen i Tumahole. Blandt de 400 elever er der ikke én hvid at få øje på. På skolens store fodboldbane ved skolen har spillerne både støvler og fodboldtrøjer på. Kun et par græstotter stikker op, ellers er banen den tørre sydafrikanske jord.

15-årige Tshabalala fra 9. klasse hader rugby og synes, det er en rå og farlig sport, men han er helt vild med fodbold.

– Mit ønske er, at *Bafana* vinder VM i 2010, og jeg tror på, det kan lade sig gøre, siger han med overbevisning.

Der er ingen tøven, når han skal nævne stjernen på Bafana Bafana. Det er Teko Modisi, 27 år og fra Orlando Pirates, en af storklubberne i den hjemlige liga. Med 44 kampe og ni mål er han en af veteranerne på holdet.

Også mange piger er vilde med fodbold – og med Teko Modisi. Det gælder 14-årige Betty Nzunga, der sidder i skolegården i sin lidt falmende mørkerøde skoleuniform.

– Jeg er superglad for, at Sydafrika er vært for VM i fodbold. Jeg elsker fodbold, og jeg

VM I SYDAFRIKA

420 millioner dollars – det er den samlede præmiesum, der er på spil. Verdensmesteren vil få **30 millioner dollars**, mens nr. 2 får **24 millioner dollars**.

7.000 bygningsarbejdere nedlagde i juli 2009 arbejdet i protest mod dét, de opfattede som underbetaling, og bragte dermed byggeriet af de nye VM-stadioner i fare. Det endte med et forlig mellem fagforeningen og den sydafrikanske regering.

559.949 tilskuere er der plads til på de i alt **10 VM-stadioner** i Sydafrika.

15.000 frivillige fra hele verden skal assistere FIFA med at afvikle VM.

Sydafrikas officielle VM-hjemmeside:
www.southafrica.info/2010

spiller det selv. Selvfølgelig ønsker jeg, at Sydafrika vinder, og jeg skal se kampene i tv, siger Betty og bryder ud i det største smil.

15-årige Marumo Mpolokeng har prøvet fodbolden, men et brækket ben fik hende til at skifte til det lidt mindre fysiske netbold, den sport de fleste piger spiller.

– VM er en kæmpe mulighed for Sydafrika, forklarer hun stolt. Og selvfølgelig håber hun, at VM-trofæet bliver i landet.

Tak til Nelson Mandela

Lærer og fodboldforbundsmedlem Gift Poli er også stolt over VM 2010, som han mener styrker forbrødringsprocessen i landet.

– FIFA er med VM i Sydafrika med til at anerkende den indsats, som Nelson Mandela gjorde for enhed og forbrødring i Sydafrika, forklarer han og fortsætter:

– Det er en måde at takke Nelson Mandela på.

Under apartheid spillede Gift Poli selv fodbold, og sporten blev brugt som en kanal til at demonstrere mod det hvide styre på. Fodbolden blev en del af de sortes frihedskamp, hvor rugbyen blev set som de hvide undertrykkes sport. Nelson Mandela var med sin støtte under rugby-VM i Sydafrika i 1995 med til at gøre den sport til fællesej, hvilket blandt kan ses i spillefilmen 'Invictus', der havde dansk premiere tidligere i år.

Og mon alligevel ikke de hvide *afrikaanere* (boere) i Parys' sportsbarer vil tune ind på fodbolden den 11. juni 2010, selv om der kun er én hvid spiller på Sydafrikas hold?

Jan Kjær er journalist og konsulent med speciale i udvikling.

Læsermøde

KOM OG HEP

– på Cameroun

Lørdag den 19. juni

19.00: Foredrag:

Kong Fodbold regerer Afrika!

19:45:

Master Fatman

vender afro-centriske skiver

20:30 Danmark-Cameroun

på storskærm

Sted: Café Globen,

Turesensgade 2B, Kbh.

Læs mere på udvikling.dk

Før VM kræver FIFA og de store sponsorer at få bortvist tusindvis af fattige gadesælgere nær de store fodboldstadioner.

Af Simon Ankjærgaard og Morten Møller

Hundretusindvis af fattige sydafrikanere, primært børn og unge, vil være på plads på de store stadioner, når VM-bolden fra 11. juni ruller i byer som Johannesburg, Cape Town og Durban.

120.000 af dem har fået deres billet gennem den store billetfond, som den internationale fodboldorganisation FIFA har etableret i samarbejde med VM-slutrundens seks største sponsorer Adidas, Coca Cola, flyselskabet Emirates, bilfirmaet Hyundai/KIA, Sony og VISA.

Billetfonden, som uddeler de gratis billetter, er FIFA's sociale ansigt under slutrunden. Fonden har også iværksat en række lokale, sociale projekter, som de seks hovedsponsorer har defineret sammen med lokale samarbejdspartnere.

”

VM er og bliver en FIFA-begivenhed. FIFA har blot lejet landet af den sydafrikanske regering.

Blogger og samfundskommentator
Sipho Hlongwane

Målgruppen er primært børn og unge i Sydafrikas fattigste byområder. Adidas har eksempelvis allieret sig med det sydafrikanske undervisningsministerium for at give børn mellem seks og 18 år mulighed for at lære mere om de deltagende landes historie og kultur, mens Sony i samarbejde med den sydafrikanske ngo *Grassroot Soccer* slår et slag for kampen mod hiv/aids. Begge virksomheder har fået 15.000 VM-billetter at dele ud af.

De tidsbegrænsede projekter skal klæde børn og unge på, så de kan løfte sig selv og deres familier ud af fattigdom. Med FIFA-præsident Sepp Blatters ord skal de ”motivere og engagere befolkningen, særligt de unge sydafrikanere, inden for områder som uddannelse, sundhed og miljø, som er afgørende elementer i bestræbelserne på at skabe et bedre liv for dem selv og deres nærområder”.

Det er bestemt et godt budskab i et land, der kæmper med en voldsom social slagside, en galoperende hiv/aids-epidemi og en eksplosiv kriminalitetsrate.

Men det klinger hult, mener flere økonomiske eksperter, samfundskommentatorer og organisationer, der arbejder med marginaliserede befolkningsgrupper.

For FIFA og rækken af sponsorer følger samtidig en parallel dagsorden, hvor nogle af landets fattigste kommer slemt i klemme. Blandt andet har tusindvis af fattige sælgere, der i årevis har solgt mad og drikke i de store stadioners skygge, fået forbud mod denne uautoriserede handel, mens VM står på, og det truer dem på deres eksistensgrundlag.

FIFA – FILANTROPI OG FORRETNING

Andre små forretningsdrivende må betale enorme gebyrer for at blive en del af FIFA's *Match Tour Operator Programme*, som står for salg ved kampene.

– Vi har fået at vide, at disse restriktioner skal beskytte FIFA og storsponsorerne mod dét, de kalder ’bagholdsmarkedsføring’, men hvordan kan disse mennesker på nogen måde slå en finansiel bule i en milliard-organisation som FIFA? spørger kommentatoren Pinky Khoabane i sin faste klumme i den toneangivende sydafrikanske avis *The Sunday Times*.

FIFA styrer spillet

Forbuddet mod uautoriseret gadesalg og gebyrkravet til de små forretningsdrivende skyldes det faktum, at VM først og fremmest er *big business*. Og det er ubetinget FIFA, der bærer anførerbindet og som en anden midtbanegeneral fordeler spillet på banen.

– VM er og bliver en FIFA-begivenhed. FIFA har blot lejet landet af den sydafrikanske regering, lyder det sarkastisk fra bloggeren og samfundskommentatoren Sipho Hlongwane på hjemmesiden *ThoughtLeader.co.za*.

Fodboldorganisationen sidder tungt på indtægterne fra blandt andet billetsalg og tv-dækning og fører sammen med sponsorerne en aggressiv og – ud fra et kommercielt synspunkt – logisk markedsføring med det formål at beskytte de officielle VM-produkter og varemærker. De vil have *value for money*; de millioner af dollars, der er investeret i VM, skal give

det fornødne afkast og sikre overskuddet til glæde for aktionærer og andre interessenter.

Klapjagt på hjemløse

At det ikke kun går ud over de socialt udsatte, kan lavpris-flyselskabet Kulula tale med om. Det lancerede med et glimt i øjet sloganet *Unofficial Carrier of the You-Know-What*. Et glimt, der dog ikke deltes af FIFA, som straks aktiverede organisationens juridiske apparat og presse-de Kulula til at trække annoncen tilbage.

Både i forbindelse med Kulula-sagen og bortvisningen af de uautoriserede sælgere har den magtfulde sydafrikanske ANC-regering stort set forholdt sig tavs. Regeringens sti er nemlig ikke ren nok til at gå i rette med FIFA. Under forberedelserne til slutrunden er der fra officiel side blevet langet det ene slag efter det andet mod de socialt udsatte befolkningsgrupper. Flere er blevet eksproprieret i forbindelse med stadionbyggerierne, og senest er tusindvis af tiggere, hjemløse og gadebørn blevet fjernet fra flere af VM-byerne og midlertidigt interneret i lejre flere hundrede kilometer væk.

– Hjemløshed og tiggeri er et stort problem. Du må rydde op i dit hus, før du får gæster, siger Sipho Masigo, der er medlem af byrådet i Johannesburg.

Den udmelding mødes med fordømmelse af Warren Whitfield, der er direktør i organisationen *Addiction Action Campaign*.

– Den udtalelse kendetegner en regering, der er faret vild og ikke tjener de sultende

masser, der hjalp dem til magten. Regeringen bygger ikke længere på den politiske arv fra Nelson Mandela, siger han.

Det er dog næppe Mandelas politiske arv, som VM-værterne har i tankerne i bestræbelserne på at bevise, at de kan levere VM-varen. Det gælder Sydafrika som *brand* og den økonomiske indsprøjtning på 55 milliarder rand (cirka 41 milliarder kroner), som der drømmes om på landets officielle VM-hjemmeside.

– VM-effekten for Sydafrika vil primært kunne aflæses på brandet. På den lange bane vil det formentlig gavne landets turisme, da der også har fundet en udbygning af infrastruktur og hoteller sted forud for slutrunden. Det er straks meget sværere at vurdere, hvad det umiddelbare økonomiske udbytte bliver for landet, og hvor ligeligt fordelt det bliver, siger Simon Chadwick, der er professor i sport og marketing ved Coventry University i England.

– En stor del af investeringerne er foretaget fra udlandet, fra FIFA og de store sponsorer, og langt de fleste af de penge vil forlade landet igen, når slutrunden er overstået, tilføjer han.

Det kan godt være, at bookmakerne taler om Spanien, Brasilien og Argentina, men VM's store vinder ligner – igen – FIFA.

Simon Ankjærgaard er redaktionssekretær på hjemløseavisen Hus Forbi, og Morten Møller er historiker og forskningsstipendiat på Det Kongelige Bibliotek.

Fodboldforbundet FIFA's præsident Joseph Blatter foran VM's maskot, den sydafrikanske leopard Zakumi. Iagttagere hævder, at VM i Sydafrika gavner FIFA mere end lokalbefolkningen. Foto: Steffen Schmidt/AP/Polfoto.

Foran grønsagsmarkedet Kawran Bazaar sover hundredvis af mennesker. Flere er familier med små børn. Andre er løsarbejdere, som finder jobs på markedet.

Altid myldretid. Vejkryds ved Elephant Road. Det siges, at der kun er 20 timer i døgnet, hvis man bor i Dhaka – resten af tiden bruger man i trafikpropper.

Lacki Begum, 25, er gravid med sit andet barn. Hun stammer fra Barisal i det sydlige Bangladesh, men flyttede til Dhaka for 15 år siden, fordi familien ikke kunne overleve i hjembyen.

I DHAKA ER DET ALTID MYLDRETID

Bangladesh' hovedstad Dhaka er en af verdens hurtigst voksende megacities – byer med over ti millioner indbyggere. Byen mangler plads og rent drikkevand. Den er fyldt med trafikkaos, forurening og kriminalitet. Alligevel strømmer folk dertil i håb om arbejde og et bedre liv.

Bangladesh har siden 1996 oplevet en årlig økonomisk vækst på 5-6 procent, men kun hovedstaden Dhaka har for alvor nydt godt af udviklingen. Derfor fungerer den som en magnet for migranter fra landdistrikterne.

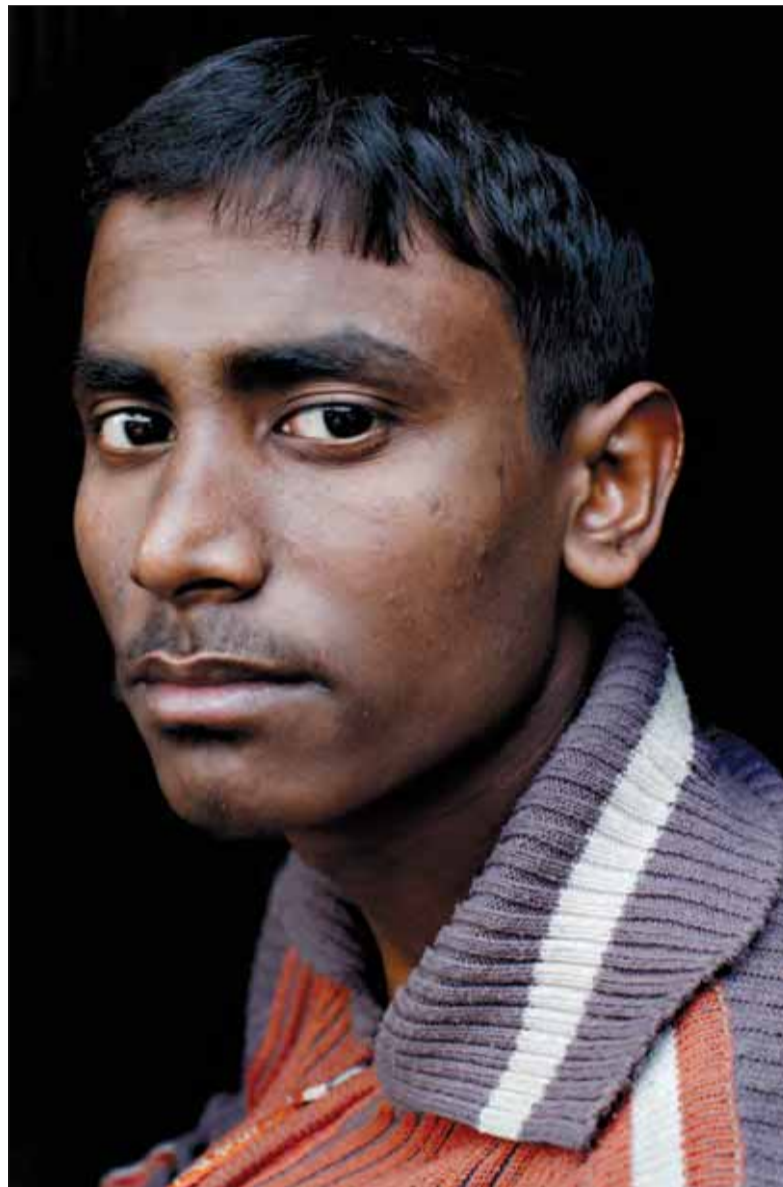
I Dhaka må flere og flere mennesker således deles om de samme ressourcer. Men indbyggerne er seje og vant til at overleve under næsten umulige forhold. De tilpasser sig, improviserer og finder nye måder at overleve på.

Jonathan Bjerg Møllers projekt MEGACITY om Dhaka udstilles i Øksnehallen på Halm-torvet i København 13.-19. maj. Udstillingen er gratis og åben mandag-søndag klokken 11-18.

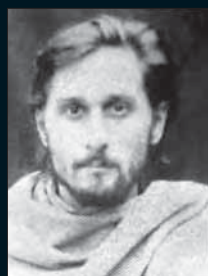
Der er syv gange flere køretøjer i Dhaka, end der er plads til, og der kommer over 100 nye til hver dag. Fattige tilflyttere til milionbyen kører ofte cykel-rickshaws.

Mohammad Julhas, 17, kom til Dhaka med sin far for at deltage i en muslimsk festival og er blevet for at tjene penge. Der er ikke jobs nok i hjembyen Barisal, hvor familien bor.

Unge i Dhaka står i kø for at komme i biografen. Bangladesh er cirka tre gange Danmarks areal, men har næsten 160 millioner indbyggere.

Jonathan Bjerg Møller, 31-årig fotojournalist med base i København. Har det seneste halvandet år boet i alt ti måneder i Bangladesh, hvor han har dokumenteret konsekvenserne af klimaforandringer og overbefolkning, som kan ses på www.jbmfoto.com. Var nomineret til Årets Pressefoto 2009/2010 og har vundet en række priser, senest årets Fotokravling, som gives til en fotojournaliststuderende.

BANGLADESH:

Areal: 144.000 km² (DK: 43.000)
 Indbyggere: 160 mio. (DK: 5,5)
 Forventet levealder: 66 år
 Religioner: Muslimer (83 pct.) og hinduer (16 pct.)
 Sprog: Bangla (officielt) og engelsk.
 Kilder: Danidas Årsberetning 2009 og CIA World Factbook.

DANMARKS STØTTE:

253,3 mio. kr. (2009)
 Danske bilaterale programmer:
 ■ Vand og sanitet
 ■ Landbrug
 ■ God regeringsførelse og menneskerettigheder
 Kilde: Danidas Årsberetning 2009.

SERIØSE AMERIKANSKE BISTANDSDOLLARS

Slut med amerikansk enegang i bistanden til Pakistan, siger USAID.

Med en udviklingsbistand på 7,5 milliarder dollars fordelt over de næste fem år i portioner af 1,5 milliarder dollars om året er USA langt den største internationale donor af udviklingsbistand til Pakistan.

Den amerikanske milliardbistand skal ses i sammenhæng med Obamas såkaldte AFPAK-politik (Afghanistan-Pakistan, red.), der har udvidet det amerikanske fokus på Afghanistan til et regionalt perspektiv. Det er sket i erkendelse af, at krigen mod Taliban i Afghanistan og en stabilisering af landet ikke kan ske uden inddragelse af Pakistan.

Et af formålene med amerikanernes AFPAK-politik er at få pakistanerne til at droppe deres traditionelle forsvarsdoktrin, som foreskriver, at Pakistan skal søge at øve indflydelse i Afghanistan gennem militante grupper og afghansk Taliban. I stedet skal Pakistan tage et endeligt opgør med ekstremismen og opgibe brugen af militante grupper både i forhold til Indien og Afghanistan.

Langsigtet engagement

Det er den udvikling, som amerikanerne gerne vil opmuntre til ved at vise pakistanerne, at man har tænkt sig at blive i regionen og hjælpe til. En af bidragsyderne til formuleringen af AFPAK-politikken, Bruce Riedel fra Brookings Institute i Washington, forklarer:

– Udviklingsbistanden skal forsikre pakistanerne om, at USA ikke har tænkt sig at forlade regionen og efterlade pakistanerne med økonomiske problemer og en uafsluttet kamp mod de militante, så snart de har hjulpet os med at komme frem til en løsning i Afghanistan, forklarer han.

De 7,5 milliarder bistandsdollars gives bilateral, men også multilateral blandt andet igennem den internationale donor-sammenlutning *Friends of Pakistan*, der blev lanceret i 2009 med det formål at redde Pakistan ud af dets økonomiske krise og styrke den politiske dialog med Pakistan.

Ud af isolationismen

Pengene er tildelt under den såkaldte Kerry-Lugar Bill, der er opkaldt efter de amerikanske demokratiske senatorer John Kerry og Richard Lugar. Begge har tidligere kritiseret det, som de opfattede som Bush-regeringens isolationistiske udenrigspolitik og prist præsident Obamas kurs i retning af et større samarbejde med det internationale samfund og dets organisationer, som for eksempel FN.

Den kursændring kommer i Pakistan til udtryk i den måde, USAID vil arbejde i Pakistan. Hidtil har udviklingsorganet været kritiseret for at gå enegang i gennemførelsen af sine bistandsprogrammer. Men ifølge Margy Hannon, der er kommunikationsansvarlig for USAID i Pakistan, vil man over de næste fem år arbejde nært sammen med den pakistanske regering og det internationale donorsamfund.

PAKISTAN ER IKKE NOGET TESELSKAB

På grund af sikkerhedssituationen er det uvist, om Danmark vil være i stand til at gennemføre sin bistand til Pakistan som planlagt. Risikovillighed hedder den kamel, donorer må sluge, hvis de vil lave indsatser i sårbare stater.

Af Jeppe Matzen, Islamabad

– Hvad er dit navn, og har du noget id? spørger en af de pakistanske sikkerhedsfolk ved checkpointet for enden af den vej, der leder op til den danske ambassade i Pakistans hovedstad Islamabad. Efter fem minutters venten og et kald om hjælp på mobiltelefonen kommer en dansk ambassademedarbejder mig i møde og forklarer sikkerhedsfolkene, at den er god nok. Jeg må gerne lukkes ind.

Der er blevet investeret mange penge i forbedrede sikkerhedsforanstaltninger, siden ambassaden i 2008 blev udsat for et terrorangreb. Frem for at lukke ambassaden ned har Danmark valgt at svare igen på terroren ved at øge sit engagement i det konfliktrante land. Som *Udvikling* beskrev i december, har Danmark planlagt at tildele i alt 140 millioner kroner til udvikling i Pakistan, der skal skabe øget stabilitet og dermed dæmme op for terror og ekstremisme.

”

Hvordan skruer man et 3-årigt udviklingsprogram sammen, når dele af de områder, man planlægger at arbejde i, er kontrolleret af fjendtlige militante?

Bistandsprogrammet ligger i tråd med udviklingsminister Søren Pinds udmeldinger om, at større risikovillighed og indsatser i skrøbelige stater fremover bliver en del af grundlaget for dansk udviklingspolitik. Hovedparten af midlerne i det 3-årige udviklingsprogram er afsat til at udvikle og stabili-

sere de såkaldte Stammeområder og Den Nordvestlige Grænseprovins (se kort s. 17). Områderne, der begge ligger i det nordvestlige hjørne af Pakistan langs grænsen til Afghanistan, er i dag højborg for Pakistans talibane og arnested for flertallet af de flere end 3.000 terrorangreb, som landet har været udsat for siden 2008.

Efter planen skal FN's børneorganisation Unicef tildeles i alt 60 millioner kroner til at genetablere i alt 483 skoler i det nordvestlige Pakistan. Godt 40 millioner kroner går til en multidonorfond under Verdensbanken på mindst 650 millioner kroner. Pengene skal bruges af den pakistanske regering til at reetablere og udbygge infrastruktur, forbedre den lokale regeringsførelse og udvikle landbrug og lokalbefolkningens livsgrundlag gennem blandt andet mikrokreditlån.

Løbende risikovurdering

Men hvordan skruer man et 3-årigt udviklingsprogram sammen, når dele af de områder, man planlægger at arbejde i, er kontrolleret af fjendtlige militante?

– Når man laver denne type indsatser i sårbare stater, må man som udgangspunkt acceptere en større risikovillighed. Programmet er afhængigt af sikkerhedssituationen i de områder, indsatsen retter sig imod, og vi ved ikke, hvordan udviklingen vil gå i løbet af de næste tre år, og om vi kan få alle pengene brugt som planlagt, forklarer Henning Nøhr, chefrådgiver ved Danida, der er taget til Pakistan i spidsen for en mindre delegation, som skal se det danske udviklingsprogram efter i sømmene.

Ifølge Nøhr er udviklingsprogrammet skruet sådan sammen, at det giver Danmark mulighed for at foretage løbende risikovurderinger af, om det bliver så farligt at arbejde i indsatsområderne, at det er nødvendigt at slå bremserne i og kanalisere pengene andre steder hen.

– Pakistan er et nyt land at arbejde i for Danida. Derfor har udviklingsprogrammet også en civilsamfundskomponent, hvor vi ved at støtte lokale organisationer vil sikre os dialogpartnere, der kan give os viden om, hvor de politiske strømninger og udviklingen er på vej hen, fortæller Nøhr og tilføjer:

– Det vil hjælpe os i vores risikovurdering og øge bistandseffektiviteten, fordi vi vil blive i stand at være mere fleksible i tildelingen af vores penge.

Civilsamfundskomponenten skal efter planen have tildelt 40 millioner kroner. Pengene skal gå til lokale ngo'er, som arbejder med demokrati og menneskerettigheder samt

kvinders rettigheder og stilling i det pakistanske samfund. Herunder planlægger Danida et 3-årigt projekt inden for medieområdet. To nye bistandsmedarbejdere på ambassaden, en dansk og en lokalansat, skal stå for at samle informationerne og monitorere projekterne.

Får pengene ben at gå på?

Men hvad er udsigterne til, at den pakistanske hær vil vinde terræn fra talibanerne, så de danske penge til Unicefs og Verdensbankens multidonorfond kan blive brugt?

Noget kunne tyde på, at udviklingen går i den rigtige retning.

”

Når man laver denne type indsatser i sårbare stater, må man som udgangspunkt acceptere en større risikovillighed.

Chefrådgiver Henning Nøhr, Danida

I april 2009 fortrængte den pakistanske hær talibanerne fra Swat-distriktet i Den Nordvestlige Grænseprovins og i efteråret smed en storstilet militær offensiv de hellige krigere ud af deres højborg i Syd-waziristan i stammeområderne. Ifølge talsmanden for den pakistanske hær, general Akhtar Abbas, vil de op imod 350.000 indbyggere, som flygtede under kampene, efter planen vende tilbage til Syd-waziristan inden for et par måneder. Derefter lover han nye offensiver mod taliban hen over de næste par år.

Hvorvidt det kommer til at ske, afhænger af den sikkerhedspolitiske udvikling i regionen og ikke mindst situationen i Afghanistan. Ud over pakistansk taliban og Al-Qaeda huser stammeområderne nemlig også afghanske talibane og militante grupper, som den

'DET RENE LAND'

Pakistan – dannet 1947 – betyder 'det rene land' på urdu og persisk.

Navnet er et akronym dannet af for- og slutbogstaverne i de fem nordlige enheder i det daværende Britisk Indien: Punjab, Afghanistan (også kendt som Den Nordvestlige Grænseprovins), Kashmir, Sindh og Baluchistan.

Stammeområderne – et hot issue. To mænd nyder en kop sort te i et tehús i Peshawar, Pakistan. Foto: Umar Qayyum/Xinhua/Xinhua Press/Corbis/Polfoto.

pakistanske hær hidtil ikke har udvist interesse i at fortrænge. Disse grupper har nære bånd til det pakistanske militære etablissement, der tidligere har brugt dem til at føre stedfortræderkrig mod Indien i Afghanistan.

17 procent kan læse og skrive

– Pakistanerne er endnu i dag bange for, at inderne får for stor indflydelse i Afghanistan. Derfor holder de deres afghanske proselytter, talibanerne, i baghånden, indtil der er kommet en fredsaftale mellem dem og præsident Karzai på plads, som forsikrer dem om, at Indiens indflydelse i Afghanistan ikke bliver for stor, forklarer den pakistanske journalist og forfatter Ahmed Rashid, der har skrevet flere bøger om regionen.

Pakistans brug af de uregerlige stammeområder som et reservoir og træningscenter for militante grupper har ifølge Rashid betydet, at centralregeringen i Islamabad og militæret ikke har haft en interesse i at udvikle området. Infrastrukturen er derfor meget sparsom, og den 3,5 millioner store befolkning af pashunske stammer er i stor udstrækning afkoblet fra det øvrige Pakistan, også hvad angår information og nyheder. Kun 17 procent af befolkningen kan læse og skrive, mens andelen af kvindelige analfabeter overstiger 90

procent. Området regeres via lokalt selvstyre baseret på stammeråd og føderalt guvernørstyre forankret hos Pakistans præsident. Juridisk har området haft en særstatus, hvor lov og orden håndhæves efter særlige regulativer, der oprindeligt blev etableret af englænderne i 1901.

Pakistans regering har imidlertid annonceret et initiativ, som skal reformere lovgivningen for Stammeområderne og hen ad vejen integrere dem i landets øvrige politiske processer. Efter flere års stilstand har det pakistanske senat netop taget et historisk skridt i den retning, da det i april vedtog en tilføjelse til landets forfatning, som bringer Stammeområderne ind under forfatningen. Meget tyder derfor i skrivende stund på, at den pakistanske regering er seriøs, når den udtrykker ønske om at udvikle landets stammeområder og Den Nordvestlige Grænseprovins ved hjælp af international bistand.

Det danske udviklingsprogram skal i maj op på et møde i Danidas styrelse og senere forelægges Finansudvalget for endelig godkendelse.

Jepp Matzen er freelancejournalist og konsulent med speciale i Pakistan. Han besøgte Pakistan i marts.

HVAD LAVER AFRICOM?

Africom har aktiviteter over det meste af Afrika, ofte i partnerskaber mellem afrikanske lande og nationalgarderne i amerikanske delstater (fx North Dakota-Ghana og Sydafrika-Californien), som i størrelse og udrustning ligner til hinanden. Blandt aktiviteterne er:

- bidrag til opbygning af flåde og kystbevogtning, herunder anti-pirateri
- træning af afrikanske landes hære
- renovering af brugt militærudstyr
- hiv/aids-indsats i afrikanske landes hære
- sikkerhedsreformer
- genopbygning af Liberias hær efter landets borgerkrig

FEM FACTS OM AFRICOM

Etablering: Africom rykkede ind i Kelley Barracks i den sydtyske by Stuttgart i februar 2007 og blev officielt etableret i oktober 2008.

Budget: Cirka 1,5 milliarder kroner i 2010. Det svarer omtrent til én procent af budgettet for USA's civile udviklingsorganisation USAID.

Stab: 1.100 personer i hovedkvarteret i Stuttgart. Heraf er cirka halvdelen civile og halvdelen militære.

Udepost: Camp Lemonnier i staten Djibouti på Afrikas Horn ved Det Røde Hav. Her opbevares Africoms militære isenkram.

Øverste chef: General William E. Ward, kendt som 'Kip'. Den kun femte sorte firestjernede general i USA's historie. Deltog som brigadekommandør i den fejlslagne operation i Somalia i 1993, hvor to amerikanske helikoptere blev skudt ned og 19 amerikanske soldater dræbt.

Læs mere: www.africom.mil

BLØD OG HÅRD MAGT

Africom er baseret på begrebet *soft power*, blød magt, som Harvard-forskeren Joseph Nye introducerede i 1990 som modsætningen til *hard power* (krig, krudt og kugler). Idéen bag *soft power* er, at et positivt image hos andre lande kan udgøre en selvstændig magtfaktor. Blandt redskaberne er dialog og udviklingsbistand. *Soft power* har fået øget opmærksomhed i USA's udenrigspolitik efter 11. september 2001 – og i Danmark efter Tegningesagen i 2006.

AFRICOM PÅ AL-JAZEERA

I dokumentarfilmen *America's New Frontline – Diplomats or Warriors?* fra 2009 kaster den store arabiske tv-station Al-Jazeera kritisk lys på Africom. I filmen undersøger tv-stationen Africoms opståen og spørger, om USA's præsident Barack Obama vil trække relationerne mellem USA og Afrika i en ny retning. Se filmen på www.youtube.com/watch?v=vNOCxNdNFh8.

DANMARK I AFRIKA

Også Danmark støtter Afrikas hære. Forsvaret deltager i det nordiske projekt *Task Force Africa*, som bidrager til opbygningen af en række østafrikanske landes evne til at varetage fredsbevarende operationer.

Målet er, at de østafrikanske lande i 2015 kan stille med dygtige og effektive soldater og enheder, der kan indsættes i konfliktområder i Afrika. På den måde kan antallet af borgerkrige, som hæmmer udviklingen på kontinentet, begrænses.

Kilde: Forsvaret.

USA I AFRIKA

FRA KAMPOPERATIONER TIL KONFLIKTFOREBYGGELSE

ANALYSE. Olie, kinesere og ørken-terrorister. Afrika spiller en stadig større rolle i den amerikanske sikkerhedspolitik, som Africom skal føre ud i livet – navnlig gennem 'blød magt'.

Af Gorm Rye Olsen

Siden 11. september 2001 har Afrika været en vigtig region i USA's globale sikkerhedspolitik. Kun få uger efter terrorangrebet på World Trade Center erklærede den daværende nationale sikkerhedsrådgiver og senere udenrigsminister Condoleezza Rice, at "Afrikas historie og geografi giver kontinentet en afgørende rolle i krigen mod terror ... Afrika er vigtig for vores krig mod terrorisme."

Afrika er også blevet vigtig for supermagten på grund af den hastigt stigende import af olie fra Afrika. I 2007 importerede USA 15 procent af sin olie fra regionen. Det svarede nogenlunde til den andel, USA importerede fra Mellemøsten. Man forventer, at olien fra Afrika kommer til at udgøre mindst 25 procent af den samlede amerikanske olieimport i 2015. Allerede i 2002 erklærede viceudenrigsminister med ansvar for Afrika Walter H. Kansteiner, at "afrikansk olie er af national strategisk interesse for os".

Endelig er Afrikas strategiske betydning vokset i takt med den enorme kinesiske tilstedeværelse på kontinentet. Kina efterspørger også olie fra Afrika. I 2007 tegnede Afrika sig for omkring 30 procent af den samlede kinesiske olieimport. Det forventes, at denne andel vil vokse i de kommende år. Kinas massive fremgang har desuden betydet, at Washington er begyndt at se Afrika i en ny global sammenhæng, der ikke blot omfatter sikkerhed og olie. Amerikanerne er kritiske over den kinesiske måde at yde udviklingsbistand og lån på. Og ikke mindst ser man med bekymring på den hastigt voksende samhandel mellem Kina og Afrika. Kinas iøjnefaldende militære tilstedeværelse på kontinentet bidrager også til at forklare det hidtil uset stærke amerikanske fokus på Afrika.

Fokus på udvikling og sikkerhed

Umiddelbart efter terrorangrebene den 11. september lancerede USA en række regionale sikkerhedsinitiativer, der understreger Afrikas store strategiske betydning i den globale kamp mod terrorisme. I øst oprettede Pentagon både den såkaldte 'Combined Joint Task Force – Horn of Africa' med base i den lille stat Djibouti ved Det Røde Hav med op til 2.000 mand stationeret på land eller på skibe og i fly. De amerikanske soldater er på konstant patrulje for med kort varsel at

kunne slå til mod terrorister. Washington har også etableret det såkaldte 'East Africa Counter Terrorism Initiative'. I Vestafrika lancerede USA 'Trans Sahara Initiative' med fokus på de enorme ørkenområder i Tchad, Mali, Mauretanien og Niger. TSA-initiativet havde det klare mål at forhindre området i at blive tilflugtssted for terroristgrupper.

I 2007 blev det under præsident George W. Bush besluttet at oprette en særlig Afrika-kommando, Africom. Kommandoen kan betragtes som en radikal omlægning af politikken fra den hidtidige prioritering af kamppositioner til i højere grad at fokusere på konfliktforebyggelse. Det er især vigtigt at fremhæve, at den nye kommando har et overordnet strategisk fokus, der indebærer en erkendelse af, at der er en snæver sammenhæng mellem udvikling og sikkerhed.

Man kan betragte Africom som resultatet af en bemærkelsesværdig udvikling i amerikanske beslutningstageres forståelse af USA's strategiske interesser i Afrika. Der kan argumenteres for, at Afrika-kommandoen viser en forståelse for, at militær magt ikke nødvendigvis er det bedste sikkerhedspolitiske instrument, og at 'blød magt' kan være et mere hensigtsmæssigt instrument, hvis målet er konfliktforebyggelse. Det betyder, at man med Africom kan tale om, at der har udviklet sig et nyt strategisk paradigme i amerikansk Afrika-politik. Det siger, at kun ved at tage spørgsmålet om udvikling alvorligt, kan man opnå og fastholde sikkerhed i Afrika – og kun ved at tage sikkerhed alvorligt kan man sikre udvikling.

Man må forvente, at Africom fører til en svækkelse af Pentagons hidtidige helt dominerende position i formuleringen af amerikansk Afrika-politik. Africom forudsætter nemlig, at forsvarsministeriet skal samarbejde og fusionere kræfter og ekspertise med både udenrigsministeriet, USAID og andre civile organisationer.

Der er ingen tvivl om, at Afrika er vigtig for USA i det 21. århundrede. Vi mangler fortsat at se, hvad oprettelsen af Africom rent faktisk kommer til at betyde for udvikling og sikkerhed i Afrika. Med Barack Obama i Det Hvide Hus er der imidlertid ikke sket ændringer i den amerikanske Afrika-politik. De politiske målsætninger, de grundlæggende interesser og dermed den førte politik er de samme som under George W. Bush. Selv på det symbolske plan kunne USA's første sorte præsident således ikke byde på noget nyt i forbindelse med sit korte besøg i Afrika i sommeren 2009.

Gorm Rye Olsen er leder af Institut for Samfund og Globalisering på Roskilde Universitet.

REPORTAGE. USA's stigende interesse for Afrika har ført til oprettelsen af en ny, militær Afrika-kommando. En 'militarisering' af amerikansk udenrigspolitik, hævder kritikere – men har de ret?

Af Stefan Katić og Mads Mariegaard

En ting, amerikanerne altid har mestret, er at anlægge militærbaser, der ligner deres eget land så meget, at man føler, man betræder et lille stykke USA, når man besøger dem – selv om de ligger mange tusind kilometer fra amerikansk jord.

Det gælder også Kelley Barracks, hovedkvarteret for den amerikanske hærs Afrika-kommando *Africom*, der har ansvaret for forsvarsministeriets Pentagons relationer til afrikanske lande (se analysen til venstre, red.).

”

Africom er et redskab for udenrigspolitikken – ikke en 'militarisering' af udenrigspolitikken.

Vince Crawley,
medietsmand, Africom

Foran Africoms hovedkvarter, som blev oprettet i 2008, blafrer de mange afrikanske nationers flag i brisen i grønne, gule og røde nuancer. Indenfor kan amerikanske soldater forsyne sig på Pizza Hut- og Subway-restauranter og betale med kontanter hævet i en automat, der meddeler, at den er "operated by Bank of America" – nøjagtig som hjemme.

Men hvor ligger Africom egentlig? Sierra Leone? Forkert. Togo? Nix? Etiopien? Heller ikke.

Svaret er, at Africom ligger i Stuttgart – og får én til at tænke på bandet Nephews sangtekster om, at "Mexico ligger i Spanien" og "Benelux ligger i Tyskland".

Tyske fordele

Placeringen i Sydtyskland kan umiddelbart virke noget spøjs.

– Tyskland er noget, jeg kører forbi på vej til arbejde. Det er Afrika, jeg fokuserer på, fortæller Africoms medietsmand Vince Crawley.

Men hvorfor ligger Africom så ikke i Afrika? Ifølge kritikere, fordi Africom ikke er velkommen på kontinentet. En række afrikanske lande, heriblandt Nigeria, Libyen og Sydafrika, har nægtet at lægge jord til hovedkvarteret, selv om det kunne give en klækkelig indtægt. Kun Liberia, der har tætte historiske bånd til USA, har offentligt udtrykt ønske om at blive værtsland for Africom.

Africoms talsmand har en anden forklaring, da *Udvikling* konfronterer ham med spørgsmålet.

– Det er det første spørgsmål, besøgende altid stiller, smiler Vince Crawley, som spadserer rundt i civil hvid skjorte og slips blandt uniformerede militærfolk.

Vince Crawley fortæller, at det aldrig har

Barack Obama inspicerer ghanesisk velkomstparade i juli 2009. USA's interesse for Afrika er stigende – også militært. Haraz N. Ghanbari/AF/Polfoto.

HVOR LIGGER **AFRICOM**?

været intensionen, at Africom for enhver pris skulle ligge i Afrika, og at beliggenheden i Tyskland rummer en stribe fordele.

– Vores Europa-kommando ligger allerede her i byen, hvor vi har haft baser siden Anden Verdenskrig. Flyforbindelserne til resten af Europa og videre til Afrika er rigtig gode – bedre end øst/vest-gående ruter i Afrika. Og så er Tyskland familievenligt med internationale skoler, forklarer talsmanden.

Foreløbig har amerikanerne besluttet, at Africom skal ligge i Stuttgart til og med 2012. Herefter er placeringen uvis.

Pludselig onde

Men placeringen er langt fra det eneste, der har givet anledning til kritik af Africom i kommandoens første par leveår. Lobby-gruppen *Resist Africom* ser Africom som et forsøg på at tilkæmpe sig adgang til afrikansk olie og et

udtryk for, at militære interesser i stigende grad får lov at styre amerikansk udenrigspolitik.

Kritikken afviser Africoms operative chef generalmajor Michael Snodgrass som 'konspirationsteorier'.

– Da vi oprettede Africom, var vi pludselig onde. Men ikke ét eneste af de afrikanske lande, jeg har besøgt, beskylder os for at have undergravende hensigter. Afrika er kommet ud af den post-koloniale periode med dens

bekymring for overmagt. Desuden er vi kun i lande, der har inviteret os, siger Michael Snodgrass, som er iklædt en olivengrøn kedeldragt og en slidt pilotjakke.

Talsmand Vince Crawley tilføjer, at det stadig er USA's ambassadører i de afrikanske lande, der som præsidentens forlængede arme udstikker kursen.

”

Da vi oprettede Africom, var vi pludselig onde.

Generalmajor Michael Snodgrass, operativ chef, Africom

– Ambassadørposter får man ikke, hvis man er typen, der lader militæret koste rundt med sig. Africom er et redskab for udenrigspolitikken – ikke en 'militarisering' af udenrigspolitikken, siger han.

Alle, *Udvikling* møder i hovedkvarteret i Stuttgart, gentager de samme mantraer. Allerede før frokost – *Schnitzel mit Pommes* i Deutsche Kantine (jo, det hedder den) – har vi fået snevejs af forsikringer om, at Africoms eneste mål i Afrika er fred, sikkerhed og økonomisk udvikling og lige så mange afvisninger af anklagerne mod Africom.

Verdensbilledet blandt kritikerne uden for hovedkvarteret ser dog fortsat anderledes ud.

Stefan Katić er redaktør af Udvikling og Mads Mariegaard er journalist samme sted.

Camp Lemonnier, Djibouti. Ahmed Kadir, en lokal brandmandselev, under en øvelse på Africoms 'udepost' i Østafrika i april 2010.

Washington DC, USA. Africoms øverste chef, general William Ward, vidner foran Senatets forsvarsudvalg i marts 2010.

Gao, Mali. En amerikansk militærrådgiver følger maliske militærkøretøjer under en anti-terror-øvelse i februar 2010.

Monrovia, Liberia. En liberiansk militærpolitimand står vagt i februar 2010. Africom hjælper med at opbygge Liberias hær.

Stuttgart, Tyskland. De afrikanske landes flag vajer foran Africoms hovedkvarter i et snedækket Sydtykland.

Stuttgart, Tyskland. Africoms øverste chef, general William Ward, taler med senegalesiske journalister i Africoms hovedkvarter.

Den ældre generation kan blokere udbredelsen af et moderne syn på hygiejne og amning, hvis de blandes uden om i stedet for at blive involveret. Det viser erfaringer fra Vestafrika.

Martin Selsø Sørensen, Ouagadougou

Det er lørdag eftermiddag hos familien Kabré i Burkina Faso, og man samles i gårdhaven rundt om de to værelser med bliktag, der er hjem for tre generationer. Kvinderne sidder om bålet og friterer pomfritter, steger kylling og koger makaroni.

Det, udviklingsorganisationerne typisk overser, er det, der også foregår rundt om bålet, for her laves ikke bare mad. Her videregives traditioner og gode råd, her taler kvinderne om, hvordan man passer og plejer børn, og hvad man gør og ikke gør.

Hvis man som udenlandsk organisation udelukkende måltretter sin oplysning og uddannelse til unge kvinder, misser man den vigtigste kanal til udbredelse og opbevaring af information. Ikke bare i Burkina Faso, men i det meste af Afrika syd for Sahara, hvor det er de ældste kvinder, der bærer traditionen og kulturen og i kraft af deres position er dem, der spørges til råd og formidler nyheder.

Nøjes man med at henvende sig til de unge, risikerer gode råd og dyre kampagner at være spildt, fordi mødre står alene med deres viden, når de kommer hjem og har spørgsmål til det, de har lært.

– Jeg har min livserfaring, og har fra barnsben lært, hvordan man gør. Det synes jeg skal fortsætte. Jeg synes, de unge skal gøre det samme. Det er vigtigt, at bedstemoderen lærer moderen, hvordan man passer barnet. Vi skal ikke kopiere det, udlændingene gør, for vi er ikke ligesom dem, siger Rosaline Kabré, 59, der er bedstemor til tre.

Mændene i hendes familie har allerede bænket sig og sidder nu og gnider sig på maverne ved tanken om al den lækre mad, der om kort tid kommer hen til dem.

Når de er færdige med at spise, går resterne tilbage til kvinderne, så de kan spise.

– Velbekomme, siger husets herre og sørger for, at gæsterne også får tilbuddet om den lokale stolthed: retten *tô*: En blævrende hvid budding af majs og hirse.

Bedstemor siger nej

Når Ann Tarini fra ngo'en *Helen Keller International* i Ouagadougou i dag ser tilbage på den måde, hun tidligere angreb arbejdet med at undervise i sundhed og ernæring, er det med smil og hovedrysten. Hendes organisation taler for, at mødre udelukkende ammer de første seks måneder og slet ikke giver spædbørnene vand. Det er et råd, der er i klar konflikt med traditionen, der blandt andet foreskriver en særlig urtete, som børnene ifølge den lokale videnskab skal have for at modstå sygdomme.

– Hvis vi lykkedes med at overbevise en ung mor om noget, er det ikke nok. For hun kan ikke tage hjem og praktisere det derhjemme. Der vil altid være en ældre kvinde, der

Burkinske Rosalina Kabré – en bedstemor er en bank af viden og erfaring. (Rosalina Kabré er i øvrigt hustru til fotografen Lizette Kabrés fars halvbror). Foto: Lizette Kabré.

BRUG BEDSTEMOR OG FÅ BEDRE RESULTATER

ikke er overbevist og ikke vil tillade det. Hvis de unge alligevel insisterer, skaber det konflikter med de ældre, og det er ikke godt, siger Ann Tarini.

”

Det er vigtigt, at bedstemoderen lærer moderen, hvordan man passer barnet. Vi skal ikke kopiere det, udlændingene gør, for vi er ikke ligesom dem.

Rosaline Kabré, 59, bedstemor til tre.

Det var da hun selv fik barn med en afrikansk mand, det gik op for hende, hvad det er for et pres, afrikanske kvinder typisk er under. Lige efter fødslen dukkede hendes svi-

germor og en gruppe ældre kvinder op og begyndte at komme med råd og anvisninger. De kom igen uge efter uge, og korsede sig over, at hun ikke ville give barnet vand. 'Det er Afrika, og her er varmt, men han får kun mælk. Vores barn kommer til at lide', jamrede konerne. Ann Tarini smilede over, at de kaldte hendes søn for 'vores' og gjorde så, hvad mange andre nybagte mødre i Afrika ikke kan: Hun holdt fast og lod konerne jamre.

Oplevelsen fik hende til at ændre metode i udviklingsarbejdet, fordi det blev klart, hvor forkert det var at omgå den gamle og afprøvede formidlingskanal ved udelukkende at fokusere på de unge og udelade de gamle.

– Jeg forstod, hvor umuligt det er for en ung kvinde at trænge igennem, hvis ikke vi skaber et imødekommende miljø omkring hende ved at inddrage de gamle kvinder. Da vi gik i gang, troede vi, bedstemødrene ville være imod os, men de bød os velkommen og var glade for, at vi var kommet, siger Ann Tarini.

Hun har arbejdet direkte med bedstemødre i et par landsbyer i et år og er netop ved at gennemføre en evaluering, inden projektet forventeligt udvides.

Bedstemor siger ja

I praksis fungerer inddragelsen ved, at bedstemødrene præsenteres for den samme instruktion om ernæring og barselshygiejne som de unge mødre. Bagefter får de mulighed for at fortælle, hvad de selv normalt gør og hvorfor, og så prøver Helen Keller-folkene at lave en forhandling, så bedstemødrene er med til at promovere deres moderne syn på for eksempel amning. Til gengæld anerkender ngo'en bedstemødrenes position i deres samfund, og nikker måske til, at barnet kan blive vasket lidt i urteteen i stedet for at få den at drikke.

Tilbage i gårdhaven i Ouagadougou har Rosalines 30-årige datter spist resterne og klarret opvasken, mens mændene slår mave i klapstolene.

– Hver gang jeg hører noget om børnepleje, spørger jeg min mor. Jeg hørte for eksempel, at modernælkserstatning ikke er godt, men at man skal give bryst i stedet, så det spurgte jeg hende om. Det er min mor, der er den vigtigste for mig, når jeg er i tvivl, siger Clementine.

Hendes mor værner om sin position, men understreger, at hun ikke af princip er imod input udefra. Hun vil bare gerne involveres.

– Det er vigtigt med flere kilder til information. Hvis man ikke hører radio, kan man ikke følge med, siger Rosaline Kabré.

Martin Selsø Sørensen er freelancejournalist og til daglig bosat i Istanbul.

Rejsen til Burkina Faso er støttet af Danidas Oplysningsbevilling.

NGO'ER GÅR GALT I BYEN

Hver dag kan man iagttage vestlige udviklingsorganisationer, der går galt i byen i Afrika, mener amerikanske Judi Aubel.

Hun står bag *The Grandmother Project*, som i modsætning til de fleste andre donorer involverer bedstemodergenerationen i stedet for at gå uden om den.

– Når jeg spørger, hvorfor de andre organisationer kun henvender sig til unge, siger de, at det er, fordi det er unge, der er flest af. Et andet argument er, at de unge er lettere at få til at ændre sig end de ældre. Men vores arbejde viser, at ældre ikke nødvendigvis er imod at ændre praksis, siger Judi Aubel. I ikke-vestlige samfund bygges indflydelse på alder og erfaring, og børn opdrages til ikke kun at lytte til deres forældre og bedsteforældre, men også til deres ældre søskende.

'BEDSTEMORPROJEKTET'

The Grandmother Project arbejder i en lang række lande i Vestafrika og derudover i blandt andet Albanien, Laos og Uzbekistan. Organisationen retter sit arbejde mod dels ældreledere og organisationer og tankerne opnår dermed stor udbredelse. I Mauretanien, Mali og Senegal alene har ngo'en nået 3.000 kvinder direkte. 120 ngo'er i Burkina Faso, Benin, Mauretanien, Mali og Senegal er blevet introduceret til tankerne, og samtlige organisationer siger, de vil arbejde videre med dem.

DEBAT

LANGT FRA SOLSKINS- OG SOLIDARITETS-TURISME

Af Peter Christiansen, leder af Training4Change og derunder Global Contact, Mellempolkeligt Samvirke.

Udvikling stiller i sit seneste nummer skarpt på, at unge hvert år tilsammen betaler over 25 millioner kroner for at lave frivilligt socialt arbejde i verdens fattige lande. På forsiden rejser man spørgsmålet: "Men hvor meget gavn har folk i udviklingslandene egentlig af volontørernes solskins- og solidaritets-turisme?"

Spørgsmålet forbliver desværre ubesvaret af de mennesker i fattige lande, der hvert år – og meget ofte år efter år – modtager volontørerne. Blandt de 10 kilder, der optræder på de seks sider dækning, er de ni danskere – enten tidligere/kommende volontører, eksperter eller formidlere af volontørhold. Kun én kilde, Ruíz Pravia, er fra Nicaragua, og han optræder med i alt to citater.

Mellempolkeligt Samvirke (MS) har formidlet volontør-ophold til danskere i over 50 år. Danskere rejser i stort talt ud i dag blandt andet via det populære Global Contact, men det går heldigvis også den anden vej. Hvert år kommer udlændinge til Danmark for at udføre frivilligt socialt arbejde her, hvor de eksempelvis forsøger at give integrationen et skub i den rigtige retning.

Det er ærgerligt, at Udvikling ikke stikker spaden en anelse dybere. Vores partnere i år er alle gengangere fra sidste år. Man må således formode, at de ikke er enige med Afrika-forsker Stig Jensen, der citeres for, at de unge "vil have hurtige løsninger og en fjer i hatten – og at deres ophold derfor ikke er en gevinst for de fattige".

Vores erfaring er, at de lokale organisationers tilgang er væsentlig mere positiv. De forestiller sig på ingen måde, at volontørerne

udtrykker alle deres problemer. Men de finder det berigende, at der kommer unge mennesker med energi og nysgerrighed. Det er nogenlunde de samme holdninger, vi møder fra de danske organisationer, der modtager internationale volontører.

Når de unge kommer hjem, erklærer 85 procent, at de oplever deres indsats er blevet værdsat lokalt og 86 procent siger, de har forandret deres syn på, hvordan de selv kan bidrage til at gøre en forskel.

Temaforside af 2/2010 om frivillige, der rejser ud.

De senere år har vi lagt en del energi i udviklingen af et decideret træningsprogram for de unge, der rejser ud. Både før, under og efter opholdet modtager de undervisning i globale forhold, international udvikling, kulturforståelse, udvikling af kampagner med fokus på global ulighed – og ikke mindst i at blive en god volontør. Og det giver resultater. Samarbejdspartnerne ude kan mærke en 'professionalisering' i volontørernes vidensniveau, forståelse og kompetencer.

Og et stigende antal volontører engagerer sig i dag i MS' kampagnearbejde. Deres konkrete viden fra projektarbejdet bliver kombineret med en politisk overbygning, det medfører et enormt engagement i debatten om global ulighed.

Der er mange spændende perspektiver i volontørarbejdet. De unge volontører og lokale organisationer fortjener mere respekt end klicheer om solskins- og solidaritetsturisme.

SVAR:

Udvikling går kritisk til værks – også når det gælder at måle nytten af de enkelte bistandsformer. Bemærk venligst, at vi i temaet skriver 'solidaritetsturisme' i anførselstegn – det er således ikke en dom.

Det kan måske forekomme noget ubalanceret, når ni ud af ti kilder er danske stemmer i temanummeret om de frivillige. Generelt er Udvikling et medie, der bringer rigtig mange stemmer fra Syd. Så engang imellem er det fair at vende kikkerten og fokusere på dem, der rejser ud.

Redaktionen.

DEBAT

IDEOLOGI ALENE FJERNER IKKE FATTIGDOM

Af Jens Kvorning, afdelingschef i Håndværksrådet.

Regeringen har de seneste uger inkaseret drøje hug fra flere store danske ngo'er for sit udspil til en fremtidig udviklingspolitik.

Den private sektor er ikke og kan ikke gøres fattigdomsorienteret, lyder det. Holdningen er, at det er tvivlsomt, om bistand, som kanaliseres til den private sektor, giver en effekt i fattigdomsbekæmpelsen.

Kritikken virker lovlig refleksmæssig og er forfejlet af flere grunde. Vi ved fra praksis, at samarbejde på tværs mellem erhvervsliv og

ngo'er kan skabe synergi og effektivitet i bistanden takket være forskellige, men ofte komplementære kompetencer. Ngo'ernes store lokale kendskab og stærke netværk er guld værd, når virksomhedernes tekniske og kommercielle færdigheder bruges i fattigdomsbekæmpelse og udvikling. Desuden er ngo'erne med til at holde det fokus på mål og midler, som er en forudsætning for befolkningens motivation for at bruge skattepenge til formålet.

Fattigdomsorienteringen er og skal også være et styrende mål for udviklingsbistanden og dermed også for erhvervsprojekter. Den danske bistand til udvikling af den private sektor i u-landene har da også som overordnet mål at skabe økonomisk vækst, eksport og mange nye arbejdspladser.

Og det gør bistanden faktisk. Eksempler er den danske producent af økologiske produkter, Solhjulet, som i flere år har samarbejdet med African Organic om produktion og eksport af økologiske produkter i Uganda.

De sunde og velsmagende produkter indgår blandt andet i Irmas 'Thise Yoghurt med frugter fra Uganda' og er blevet en stor succes. Og har skabt god afsætning for småfarmere.

Eller danske Thygesen Fabrics A/S og deres vietnamesiske partner, som – med tilskud fra Danidas B2B-program – har etableret en stor og fleksibel produktion af strikkede metervarer i landet til gavn for mange mindre tøjproducenters udvikling.

Danidas B2B-program fungerer fint i forhold til de mål, som alle er enige om, men selvfølgelig kan effekten på fattigdomsbekæmpelsen blive større. Her kan ngo'erne selv få stor indflydelse sammen med de danske virksomheder. Virksomhederne er vant til at tilpasse deres ydelser til de lokales behov, og det store flertal er deres sociale ansvar bevidst. Ofte mangler de kun mere viden for at bidrage til fattigdomsbekæmpelsen, så her kommer ngo'erne ind i billedet!

Erhvervsudvikling skal i højere grad end i dag skabes dér, hvor fattigdommen og spredningseffekterne er størst. Det vil typisk være i landområder, hvor afvandringen fra landbruget er stor og i bysektorer, hvor der er gode muligheder for at beskæftige ufaglærte og kvinder.

Danidas B2B-program er skabt til at skabe udvikling i virksomheder, og det er blevet brugt flittigt i en række arbejdsintensive sek-

torer som produktion af fødevarer, tekstil og beklædning, metal, møbler, brugskunst, grafisk industri, turisme m.m. B2B programmet har således skabt masser af arbejdspladser til ufaglærte kvinder og mænd og dermed bidraget effektivt til fattigdomsbekæmpelsen. Men flere gode projekter fra disse sektorer fortjener at se dagens lys. Problemet er, at mangelen på information og gennemsigtighed vokser, jo længere man kommer ud i udkantsområderne.

Ngo'er og andre, der arbejder i udkantsområderne i Danidas samarbejdslande, har en unik mulighed for at udpege nye indsatsområder og dermed påvirke fattigdomsorienteringen i erhvervsudviklingen. De kender de lokale forhold og har de bedste muligheder for at se, hvilke erhvervsmæssige tiltag, der er behov og basis for at udvikle.

Privatsektorsamarbejder virker, men de virker endnu bedre, hvis ngo'erne skruer ned for ideologien og stiller deres viden og ideer til rådighed for erhvervslivet i u-landene, såvel som i Danmark.

SAGT OG SKREVVET OM DEN

For at hjælpe i en fejlslagen stat og sikre os selv mod øksemænd som ham, der ville myrde Kurt Westergaard, er vi nødt til at leve med en risiko for svindel, snyd eller korrupsion.

Udviklingsminister Søren Pind (V), til Berlingske Tidende, 3. april 2010.

Det er sine steder blevet sagt, at jeg går ind for korrupsion. Og det er da klart; jeg har jo været borgmester i Københavns Kommune.

Udviklingsminister Søren Pind (V), på udviklingscafé på Nordatlantens Brygge, 15. april 2010.

Danmark kan ikke yde bistand til alle udviklingslande. Skal vi fortsætte den høje standard, må vi have modet til at foretage fravalg, *Daværende udviklingsminister Ulla Tørnæs (V), i kronik i Berlingske Tidende, 24. august 2009.*

Processen har været meget lukket, og der, hvor man har åbnet, har man kun åbnet den selektivt for særligt udpegede folk, som ministeren har valgt at høre på.

Frans Mikael Jansen, generalsekretær, Mellempfolkeligt Samvirke, til dagbladet Information, 29. januar 2010.

Regeringens nye strategi med at satse på udvikling gennem vækst er fornuftig, for fattigdom kan ikke bekæmpes uden vækst. Og vækst skabes nu engang bedst ved at udvikle industrien.

Thomas Bustrup, direktør, Dansk Industri, i en pressemeddelelse, 19. marts 2010.

Der er selvfølgelig brug for vækst i u-landene. Men bistandsmidlerne skal bruges til tiltag, der er fattigdomsorienterede og skal ikke erstatte det, som markeds kræfterne selv kan klare.

Vagn Berthelsen, generalsekretær, U-landsorganisationen Ibis, til dagbladet Information, 15. februar 2010.

EN NY STRATEGI FØDES

19. august 2009: Regeringens koordinationsudvalg godkender, at der udarbejdes en ny strategi for dansk udviklingssamarbejde.

24. august 2009: Berlingske Tidende bringer en kronik, hvor udviklingsminister Ulla Tørnæs (V) fortæller offentligheden om den nye strategi.

9. september 2009: Udenrigsministeriet holder åbent orienteringsmøde om strategien.

September 2009: En række ministerier etablerer en tværministeriel arbejdsgruppe, som løbende drøfter udkast til strategien, herunder udviklingspolitikens sammenhæng med andre politikområder.

September 2009: Udenrigsministeriet opretter et forum på internettet til debat og information om strategien.

September 2009-maj 2010: Udviklingsministeren drøfter løbende strategien med Folketingets Udenrigsudvalg og Danidas Styrelse.

6. oktober 2009: Udenrigsministeriet holder udviklingscafé om strategien. Arrangementet er åbent for alle og fokuserer på globale udfordringer og bekæmpelse af fattigdom.

21. oktober 2009: Udviklingscafé om den private sektor, vækst og beskæftigelse.

9. november 2009: Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde holder konference om ligestilling.

12. november 2009: Udviklingscafé om befolkningsstilvækst, migration og urbanisering.

nt, at Søren Pind provokerer

Pind, der netop har frem-
viklingsstrategi, som skal
frihed og økonomisk
strategi dog, at han ikke
modstandere, men som
idrager positivt med at
til det bedre.

at folk tager ud og gør
jeg må også notere
er med på, at vi skal
lige og ikke afhængige
siger han.
til ikke har villet gøre

de reaktioner, jeg fo-
tilføjer, ikke er særlig
er en politisk debat
ordel for de menne-

infolkeligt Samvir-
Mach, føler sig ikke
sigere på ugen have
nd ministeren om
strategi, fordi hun
for meget på virk-
rug frem for

“Jeg synes, det er fint, at han giver det politisk retning. Bare det, vi ender med at gøre, bygger på de mangeårige erfaringer, vi har gjort os

Vagn Bertelsen, generalsekretær, Ibis

res egen business 30 år ude i fremtiden. Vi siger trods alt lidt højere. Det fornemste vil være, hvis vores arbejde kan bidrage til helt at overflodiggøre udviklings-

Trine Pertou Mach synes faktisk, at det er en fordel, at der kommer nogle provokatoriske indlæg fra ministeren, hvis det bliver politisk indhold og substans.

«Jeg har ikke det store problem med, at Søren Pind kommunikerer meget mere markant end mange andre politikere. Men det er klart, at hvis han ikke tager en dialog med dem, som måske har en anden holdning til tingene end han selv, bliver grøften større, og det ønsker jeg ikke», siger Pertou Mach.

Forkvinden for MS vil hellere diskutere selve udviklingsstrategien, end udgangspunktet

indstilling til, at Danmark risikovillig. Det er vi heldigvis. Også Folkekirkens Nødhjælpsudvalg vil gerne bidrage til at skabe mening omkring udviklings-

«Jeg synes, det er fint, at gøre, bygger på de mangeårige erfaringer, vi har gjort os», siger Vagn Bertelsen, generalsekretær i Ibis.

International chef i Folkekirkens Nødhjælp Christian Friis Bach mener, at det er godt, at Søren Pind starter debat om udviklingsbistandene, hvis han ellers frygtede, at områder vil blive overset.

Pind vil stoppe bistand til Latinamerika

L andets nye udviklingsminister Søren Pind (V), vil stoppe Danmarks bistandshjælp til de latinamerikanske lande.

«Vi kommer til at gå ud af Latinamerika, men det kommer til at ske på en ordentlig måde, siger han i forbindelse med præsentationen af sin vision for den danske udviklingspolitik i fremtiden.

Han vil dog ikke sætte tidshorisont på, hvornår Nicaragua og Bolivia, som er de to latinamerikanske lande, hvor Danmark i dag

Udviklings- økonomisk vækst, beskæftigelse. Regeringen vil markedsadgang og integration udviklingslande.

• **Ligestilling:** Danmark skal være i front i ligestilling. Kvinders frihed muligheder skal styrkes. Det lighed for at få uddannelse

• **Stabilitet og skrubelighed:** Regeringen vil bidrage til ning i skrubelighed og konflikter for politisk stabilisering

• **Miljø og klima:** Udviklingslandenes adgang energi skal øges, og der skal skabe innovative løsninger

konfliktstater

Den del af strategien væk-
ker begejstring hos SE, der
kalder udkastet for et godt
udgangspunkt for diskus-
markering

malia», siger Jeppe Kofod, der retter en skarp kritik mod resten af planen.

Ifølge seniorforsker på Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS), Lars Rieberg-Pedersen, er der en tendens til, at bi-

ad

1999

bat

“Jeg vil ikke indføre minimalstaten i u-landene. Men jeg vil løsrive dem fra fattigdom i det omfang, jeg kan. Og det kan man ikke uden frihed.”

SØREN PIND (V), UDVIKLINGSMINISTER, OM NY STRATEGI FOR DANSK UDVIKLINGSHJÆLP, I DAGBLADET POLITIKEN

Kristel

NYE STRATEGI

Vi kommer til at gå ud af Latinamerika, men det kommer til at ske på en ordentlig måde.

Udviklingsminister Søren Pind (V), ved fremlæggelsen af strategiudkastet i Udenrigsministeriet, 19. marts 2010.

Hvis fokus er på Afrika, som Søren Pind har lagt op til, er udfordringen, at der er ringe sammenhæng mellem økonomisk vækst og fattigdomsbekæmpelse.

Thorkil Casse, lektor, Institut for Samfund og Globalisering, RUC, i analyse i dagbladet Politiken, 10. april 2010.

Der er [i strategien] et stærkt fokus på rettigheder til de fattige og på at give de marginaliserede en stemme, og formuleringerne balancerer præcist mellem frihed og rettigheder.

Folkekirkens Nødhjælp, i pressemeddelelse på ngo'ens hjemmeside, 13. april 2010.

Udspillet er så ensidigt ideologisk og fuld af liberalistiske flokler, at det vil være ekstremt svært at lave en bred aftale.

Jeppe Kofod, udenrigsordfører, Socialdemokraterne, i debatindlæg i Kristeligt Dagblad, 25. marts 2010.

Debatten fortsætter side 24.

NY STRATEGI

Regeringens udkast til en ny strategi for dansk udviklingspolitik, *Frihed fra fattigdom – frihed til forandring*, fokuserer særligt på fem politiske prioriteter:

- Frihed, demokrati og menneskerettigheder
- Vækst og beskæftigelse
- Ligestilling
- Stabilitet og skrubelighed
- Miljø og klima

På www.danida.dk kan du

- læse strategiudkastet og de indkomne høringsbidrag
- se korte videofilm om nogle af emnerne i strategien

24. november 2009: Udviklingscafé om fred, sikkerhed og skrubelige stater.

Januar 2010: Ulla Tørnæs drøfter strategien med en gruppe af repræsentanter fra bl.a. ngo-miljøet, den akademiske verden og erhvervslivet.

15. februar 2010: Dagbladet Information skriver, at avisen er i besiddelse af et fortroligt udkast til strategien. Tre ngo-generalsekretærer udtrykker i artiklen bekymring for, at strategien vil gå ud over fattigdomsbekæmpelsen.

23. februar 2010: Søren Pind (V) afløser Ulla Tørnæs som udviklingsminister og betegner ved overdragelsen sig selv som 'frihedsminister'. Offentliggørelsen af strategiudkastet bliver udsat.

19. marts 2010: Søren Pind præsenterer regeringens strategiudkast, hvor begrebet frihed er i centrum. Han fortæller, at regeringen vil udfase udviklingsbistanden til Latinamerika. Strategiudkastet sendes i offentlig høring, som løber frem til 15. april.

15. april 2010: Udviklingscafé med Søren Pind om udkastet til strategien.

Maj 2010: Regeringens koordinationsudvalg ventes at drøfte det endelige strategiudkast, som herefter sendes i forespørgselsdebat i Folketinget.

DUR PINDS NYE PLAN?

'Hvad skal være det vigtigste i Danmarks kommende udviklingsstrategi?' spurgte vi en række debattører om i *Udvikling 7/2009*. Søren Pind præsenterede i marts regeringens udkast til en ny strategi, og den har vi nu bedt samme debattører vurdere.

HVAD SØREN VIL HAN I PRAKSIS ...?

Af Lars Koch

Søren Pind er kommet godt fra start med et øget fokus på udviklingsområdet og en strategi med mange positive elementer.

Bistanden bliver forstået som ét værktøj i den udviklingspolitiske værktøjskasse og sat i sammenhæng med andre politikområder. Og for mig er det en særlig glæde, at strategien lægger op en sammenhængende politisk indsats for at hjælpe u-landene til selv at finansiere deres udvikling over skattebilletten og styrke Danmarks indsats mod kapitalflugt og skattely.

Strategien sætter fattigdomsbekæmpelse i centrum. Desværre er der også tegn på, at fattigdomsbekæmpelsen kan gå tabt, når strategien skal implementeres. Økonomisk vækst er en forudsætning for at bekæmpe fattigdom. Det bliver en central diskussion ved implementeringen af strategien at fastholde fattigdomsorienteringen i arbejdet for at skabe økonomisk vækst. Danmark kan med fordel satse på at skabe rammerne for en økonomisk vækst, herunder ikke mindst den sociale infrastruktur i form af uddannelse og sundhed.

Glædeligt, at strategien lægger op til at styrke Danmarks indsats mod kapitalflugt og skattely.

Strategien er meget åben for fortolkning, og derfor er det bekymrende, at det mest konkrete er fem prioriteringer, hvor hverken sundhed eller uddannelse er med. De sociale sektorer er nævnt flere steder, men når det kommer til implementeringen, kan man frygte, at de bliver glemt. Og det er trods alt hér, Danmark har sine stærke erfaringer og kompetencer og bedst målrettede bistanden mod de fattigste.

Pind satser markant på frihed og menneskerettigheder. Derfor forekommer det mærkværdigt, at ministeren samtidig med lanceringen af strategiudkastet annoncerede, at Danmark skal trække sig ud af Latinamerika. Latinamerika er en frontzone i kampen for demokrati. I denne verdens mest ulige region er der blandt de mange fattige en stigende skepsis over for demokrati, fordi de nye demokratier i Latinamerika ikke har formået at levere udvikling og sociale reformer for de fattige. En dansk bistandsindsats – i nogle tilfælde uden om regeringerne – rettet mod menneskerettigheder og sociale reformer for de fattige kan fortsat skabe markante forandringer i regionen, som det har været tilfældet med Danidas støtte til oprindelige folk i Bolivia. Det vil være et vigtigt forsvar for demokrati.

Når strategien skal implementeres bliver min vigtigste målestok for Pinds Succes, om de brede ideologiske rammer i strategien kan blive omsat til praktisk bekæmpelse af fattigdom og forsvar for fattiges rettigheder, også uden for Afrika.

Lars Koch er politikmedarbejder i u-landsorganisationen IBIS.

FRA BISTAND TIL BÆREDYGTIG VÆKST

Af Marie Gad

Diskussionen om den nye udviklingspolitik har kørt for fuld udblæsning de seneste måneder – ikke mindst på grund af et øget fokus på vækst og erhvervsudvikling.

Men virksomhedernes idéer, viden og teknologi kan spille en afgørende rolle i udviklingen af de fattige lande, og bør inddrages i langt højere grad.

Ifølge Det Internationale Energiagentur har kun 14 procent af befolkningen i Kenya adgang til elektricitet i hjemmet. Det skaber sundheds- og miljøproblemer som følge af afbrænding af træ eller andre brændstoffer i hjemmet. Samtidig taber kenyanske virksomheder i gennemsnit, hvad der svarer til næsten en hel arbejdsuge om måneden på grund af elektricitetsudfald. Det koster dyrt på konkurrencedygtigheden.

Det vil en af de største energiinvesteringer i Kenya være med til at ændre på. Når Rabai Power Plant er helt færdig, vil kraftværket kunne forsyne 400.000 husstande, virksomheder, sundhedsklinikker og andre med bæredygtig og stabil elektricitet. Samtidig er der skabt masser af arbejdspladser til både ufaglærte og veluddannede ansatte. Der overføres teknologi og viden gennem et omfattende træningsprogram, og forskellige CSR-aktiviteter er også sat i gang.

Og prisen? Projektet er finansieret ved hjælp af en strøm-salgsaftale over 20 år med investeringer fra danske BWSC A/S og engelske Aldwych International samt Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU) og IFU's hollandske søsterorganisation, FMO. Projektet har altså ikke kostet bistandsbudgettet én krone.

Virksomhedernes idéer, viden og teknologi kan spille en afgørende rolle i udviklingen af de fattige lande.

Der er behov for mange flere investeringer af denne type. Men de kommer ikke af sig selv, og derfor bør bistanden spille en rolle. Erhvervsinstrumenterne er med til at tiltrække virksomhederne og giver mulighed for at sætte CSR-initiativer i gang, dér hvor den nationale lovgivning ikke slår til. Men erhvervssektorprogrammerne kan også i langt højere grad målrettes de barrierer, der sender private investorer til Kina i stedet for Kenya.

I Udenrigsministeriet går de om kort tid i gang med at udarbejde handlingsplaner for de fem prioriteter i den nye udviklingspolitiske strategi. Inddragelse af erhvervslivet bør spille en stor rolle i alle fem prioriteter – kun på den måde kan udviklingslandene komme fra bistand til bæredygtig vækst.

Marie Gad er politisk konsulent i DI – Organisation for Erhvervslivet.

BISTAND UEGNET TIL AT FREMME MARKEDSKRÆFTER

Af Kirsten Lund Larsen

Den nye strategi for dansk udviklingspolitik udtrykker klare ambitioner om at levere bistand, hvor behovene er størst, og hvor særlige danske kompetencer bruges bedst.

Den vil også bistå den store del af de fattigste på Jorden, der ikke har de nødvendige ressourcer til at tage del i den økonomiske vækst. Som med andre ord ikke har magt over deres egen skæbne. De skal ikke lades i stikken, fastslår strategien på side 19.

Det er der grund til at holde godt fast i, når strategien skal udmøntes i praksis.

De fattigste har ikke råd til, at vi eksperimenterer med at bruge bistandsmidler til at støtte private virksomheder.

For den bebuder samtidig en markant forøgelse af støtten til udvikling af den private sektor i udviklingslandene ud fra den antagelse, at den private sektor kan skabe fattigdomsorienteret vækst. Hvordan det skal sikres, er uklart. Hvad der til gengæld er erfaring for, også i dansk udviklingssammenhæng, er, at større indkomst for landbefolkningen forplanter sig til hele det lokale samfund og fremmer både uddannelse, sundhed og lokal forarbejdningsindustri.

Hvert sjette menneske på Jorden får ikke nok mad – eller slet ingen mad – hver dag. Over to tredjedele af dem bor på landet. Det er dem, vi ifølge strategien ikke skal svigte, og det er helt rigtigt set. Sult i en verden af overflod er ganske enkelt et af klodens største og mest beskæmmende problemer. Men netop de fattigste og mest sultne har ikke råd til, at vi eksperimenterer med at bruge bistandsmidler til at støtte markeds kræfter og private virksomheder frem for at sikre deres basale grundlæggende behov.

Markeds kræfter kan påvirkes og fremmes af handelspolitik, økonomisk politik mm., og det er positivt, at dansk udviklingspolitik for eksempel også vil arbejde for, at u-landene får lejlighed til at forarbejde flere af deres råvarer. Men jeg har ikke set belæg for, at bistandsmidler er velegnede til at fremme markeds kræfter i et udviklingsland. De kan til gengæld understøtte bæredygtig landbrugsudvikling hos de kvindelige småbønder, der knap nok er i nærheden af en markedsøkonomi. Det giver en vækst, som med garanti kommer de fattigste til gode, og sikrer, at pengene bliver dér, hvor de gør en verden til forskel.

Det er så meget mere vigtigt nu, hvor klimaforandringerne skaber meget truende perspektiver for fødevarer sikkerheden. Derfor mangler strategien i samme ombæring at fastslå, at de kommende nødvendige investeringer på klimaområdet skal være ekstra finansiering ud over udviklingsbistanden. Ellers rammer det jo blot de fattigste én gang til.

Kirsten Lund Larsen er formand for Folkekirkens Nødhjælp.

BØGER

Alaa Al Aswany: Friendly fire (dansk)

Forfatteren, der tidligere har skrevet bestselleren *Yacoubians hus*, sætter fokus på søgende skæbner i det moderne Egypten og udforsker de intense følelser, der bobler under hverdagens trummerum.

Hr. Ferdinand, maj 2010, 332 sider, 299 kr.

Pranab Bardhan: Awakening Giants, Feet of Clay – Assessing the Economic Rise of China and India

Bogen går i dybden med den enorme vækst i Kina og Indien og undersøger de myter, der omgiver de økonomiske resultater i de to lande, der står for en femtedel af verdensøkonomien.

Princeton University Press, april 2010, 192 sider, ca. 145 kr. på Amazon.

Simon Batchelor, m.fl.: M-Banking – An African Financial Revolution

Bogen, der er baseret på case-studier i Sydafrika, Kenya og Senegal, undersøger den bankrevolution, som mobiltelefoner hver dag skaber i Afrika.

International Books, januar 2010, 130 sider, ca. 155 kr. på Amazon.

Deborah Brautigam: The Dragon's Gift – The Real Story of China in Africa

Er Kina en 'slyngeldonor' eller u-landenes vej ud af fattigdom? Gennem baggrund og livlige historier om landbrug, industri, naturressourcer og regeringsførelse giver bogen et svar.

OUP Oxford, november 2009, 300 sider, ca. 145 kr. på Amazon.

NB: Forfatteren besøgte København 7.-8. juni hvor hun taler på DIIS og ved Danida-arrangementet *Development Days*.

Steen Fryba Christensen, m.fl.: Fremtidens stormagter – BRIK'erne i det globale spil

Denne danske antologi analyserer verdensøkonomiens nye *fabulous four* – 'BRIK-landene' Brasilien, Rusland, Indien og Kina – som magtpolitisk udfordring for USA og EU.

Aarhus Universitetsforlag, marts 2010, 284 sider, 248 kr. hos forlaget.

Jørgen Leth: Haiti – Kuppet, faldet, katastrofen

Jørgen Leths historier fra Haiti er samlet i denne bog, som følger landet gennem to dramatiske årtier – fra 1991 til jordskælvet, der i januar 2010 lagde nationen øde.

Informations Forlag, april 2010, 318 sider, 299 kr.

Per Meilstrup: Kampen om klimaet

I bogen tager ugebrevet Mandag Morgens klimadirektør læserne med om bag kulisserne i Bella Center under klimatopmødet i København og analyserer baggrunden, forløbet og perspektiverne.

People's Press, maj 2010, ca. 300 sider.

Linda Polman: War Games – The Story of Aid and War in Modern Times

Med eksempler fra bl.a. Rwanda, Sudan og Afghanistan viser denne reportagebog, hvordan udviklingsbranchen, medier og krigsherrer holder hinanden fast i en cyklus af gensidig støtte.

Viking, april 2010, 218 sider, ca. 75 kr. på Amazon.

Betsy Udink: Allah og Eva – Om at være kvinde i Pakistan

Forfatteren, der i en årrække har boet i Pakistan, skildrer i bogen ydmygelse, undertrykkelse og misbrug af kvinder som et indgroet træk i parløbet mellem islam og den pakistanske stat.

People's Press, april 2010, 300 sider, 249 kr.

DIGITAL DANIDA-DEBUT

ANMELDELSE: Danidas årsberetning udkommer i år både som flot print og som noget nyt i en digital version. Den kommer godt fra start, men formår ikke at udnytte hele det digitale univers.

Af Christian Have

Som kommunikationsmand følger man i sagens natur mediernes udvikling med særlig stor interesse.

For man ved, at ethvert medie rummer sine helt egne muligheder for at belyse og formidle virkeligheden. Og omvendt: at nye sider af virkeligheden træder frem, når nye medier opstår. I disse år er alles interesse koncentreret om det digitale univers og dette medies mulighed for at formidle informationer på en mere underholdende, vedkommende og engagerende måde end de 'gammeldags' analoge medieplatforme.

Det er således helt på sin plads, at Udenrigsministeriet har ladet Danidas flotte, magasin-lignende årsrapport supplere af en digital udgave. Men spørgsmålet er så, om man her i debut-året får det maksimale ud af en sådan digital udgivelse?

Svaret er både ja og nej. Til min store glæde konstaterer jeg allerede ved et af de allerførste klik, at man indleder den digitale rapport med ti levende cases fra Tanzania i afsnittet

”

Der findes en del levende billedsekvenser i rapporten, men som læsningen skrider frem, bliver det tungt.

”Privatsektordrevet vækst og beskæftigelse” (s. 4-5). Det er godt. For der er intet mere kedeligt end at læse en gammeldags rapport på nettet. Mediets muligheder skal udnyttes, og det er både spændende og lærerigt at følge videosekvenserne fra hverdagen i Tanzania.

Brug Google Earth

Men når man læser videre, bliver man alligevel lidt skuffet. Resten af rapporten holder ikke helt niveau i forhold til indledningen, fordi man netop til tider føler, at man læser noget på skærmen, man lige så godt kunne have læst i lænestolen. Hvorfor er landets nye udviklingsministers forord ikke også gjort levende? Det ville have været spændende, for Søren Pind er jo kommet godt fra start, og det kunne være interessant med en anderledes præsentation end det traditionelle forord. Og tænk hvis man havde kastet sig ud i at bruge Google Earth eller lignende i den digitale version, så man ikke blot læste om u-landene, men faktisk kunne zoomes sig ned på gade-

hjørnet i visse verdensdele. Det ville i denne sammenhæng være en optimal udnyttelse af det digitale medies muligheder.

Der findes en del levende billedsekvenser i rapporten, men som læsningen skrider frem, bliver det tungt. Det har intet at gøre med den skriftlige formidling. Den er, som den skal være: klar, flydende og i den rette tone. Men så meget tekst egner sig ikke til det digitale format. Der skal man ikke høre om de fjerne lande, men komme ud til dem via cyberspace. Derfor bør man fremover tænke den fysiske og den digitale udgave mere adskilt. De skal selvfølgelig formidle de samme overordnede budskaber. Men det bør ske vidt forskelligt. Interaktiviteten skal i højsædet i den digitale rapport. Folk skal kunne gøre noget med den, bevæge sig ind i hele det komplekse univers, der hedder u-landsbistand.

Spændende kultursider

Til slut et par ord om den fysiske version af rapporten. Den er flot. Rigtig flot. Den minder om et eksklusivt magasin, og det er positivt ment, for den har den samme lækkerhed i layout, design og grafik, der gør magasinlæsning til en feel good-oplevelse. Emnet er alvorligt. Ingen tvivl om det. Men også alvor-

lige emner skal formidles på en indbydende måde, uden at det går ud over soberheden og alvoren. Ellers kommer problemstillingerne netop ikke til deres ret.

Og så er jeg meget begejstret for den høje vægtning af det kulturelle samarbejde i rapporten. Det er vigtigt, ved jeg fra min dagligdag i kulturens verden, og de mange løbende afsnit om det kulturelle samarbejde er ganske enkelt spændende læsning.

Samlet set er årsrapporterne godt arbejde. I år var første år med en egentlig digital udgave, og det tager altid tid at finde det rette format. Så næste år bliver den digitale udgave forhåbentlig endnu mere digital.

Christian Have er kreativ direktør for og indehaver af bureauet HAVE kommunikation.

Begge versioner kan downloades på www.danida.dk

Den trykte årsrapport kan bestilles på www.danida-publikationer.dk

En af de kulturpersonligheder, der optræder i Danidas årsberetning 2009, er den 28-årige sangerinde Nakaaya Sumari fra Tanzania. Hun fik et hit med sangen 'Mr. Politician', der tager korruptionen under kærlig behandling. Foto: Kristian Bruun.

MISSIONÆREN DER ENDTE SOM AMBASSADØR

Anmeldelse. Fattigdomsbekæmpelse har gennem årtier været pejlemærke for dansk bistand. Det skyldes ikke mindst Danida-pioner og Indien-ambassadør Kaj Baagø – missionæren, der ikke ville missionere.

Af Steen Folke

Kaj Baagø døde alt for tidligt, 61 år gammel i 1987. På det tidspunkt var han midt i sit virke som ambassadør i Indien. Han døde af et hjertestop, måske forårsaget af at han havde slidt sig selv op. I Danida og Udenrigsministeriet nåede han at blive en legende.

Hans baggrund var ganske utraditionel. Baagø var uddannet teolog, skrev disputats om en af Grundtvigs disciple og fungerede fra 1959 i ni år som professor ved United Theological College i Bangalore i det sydlige Indien. Han var udsendt af den danske mission, men kom i stigende grad i tvivl om missionens legitimitet, og han endte med at miste troen – i hvert fald på den kirkeligt autoriserede kristendom.

I slutningen af 1960'erne skiftede Baagø spor, blev en af de første danske bistandskonsulenter, og så gik det slag i slag. Han vendte tilbage til Indien som bistandsattaché, siden blev han chef for Danidas Asien-kontor og derefter bilateral chef, inden han endnu engang vendte tilbage til sit elskede Indien som ambassadør.

Jeg havde selv fornøjelsen af at være på rundtur med Baagø (og Folketingets udenrigsudvalg) til en række danske bistandsprojekter i Indien og Bangladesh i 1980. Her fik vi et førstehåndsindtryk af hans glødende engagement, hans store viden og hans genomsympatiske væsen. Vi besøgte blandt andet Noakhali-projektet, som han var hovedkraften bag, og som med tiden blev betragtet som Danidas flagskib. Projektet blev set som prøvesten på fattigdomsorienteringen i den danske bistand, som han var en af de drivende kræfter bag.

Den erfarne u-landsjournalist Jørgen Harboe har skrevet en glimrende og grundig biografi om Baagø. Han startede arbejdet med den for 15 år siden! Harboe har opsøgt et omfattende kildemateriale, inklusive et stort antal private breve fra Baagø til hustruen Kirsten (Kitte), der også var et usædvanligt menneske, blandt andet var hun – som bogen gør opmærksom på – formentlig den eneste ambassadørfrue, der stemte på Venstresocialisterne (mens Baagø selv var socialdemokrat).

Første halvdel af biografien, 'Missionæren, der ikke ville missionere', handler om Baagøs barndom og ungdom, de teologiske studier

Styrelsesformand Chr. Kelm-Hansen, udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen, MS-formand John Martinussen og bilateral Danida-chef Kaj Baagø på MS' Tanzania-seminar i april 1983 (Privatfoto). Illustration fra bogen.

og tiden som missionær. Han voksede op i et missionsk hjem og begyndte selv at missionere blandt sine omgivelser, da han var otte år! Studierne bragte ham i forbindelse med Århus-teologien, hvor især professor P.G. Lindhardt blev en vigtig læremester og livslang diskussionspartner. Harboe gør kyndigt rede for Baagøs teologiske engagement og synspunkter. Han omtaler også, at Baagø både i 1948 og i 1956 ville af sted til Ungarn med et frivilligt korps for at deltage i den ungarske frihedskamp mod russerne. Han var et lidenskabeligt menneske. Dog lykkedes det ham ikke at realisere planerne.

Baagøs ni år i Bangalore blev præget af, at han gradvis satte større og større spørgsmålstegn ved både rollen som kristen missionær og kirkens virke i det hele taget i et land dybt præget af hinduisme og i mindre grad islam. Samtidig engagerede han sig mere og mere i den sociale, økonomiske og politiske udvikling i Indien med konsekvent fokus på fattigdommen og de utilstrækkelige bestræbelser på at bekæmpe den. Hans usædvanlige sporskifte var på sin vis ganske logisk. Men det radikale brud med missionen indebar også et delvis brud med hans egen familie, der vedblev med at være engageret i missionsvirksomhed.

Bogens anden halvdel, 'Bistandsmanden, der missionerede', redegør indsigtsfuldt for de forskellige faser i Baagøs karriere som bistandskonsulent og udenrigsministeriel embedsmand. Han engagerede sig stærkt i at få Bangladesh som dansk hovedsamarbejdsland, da landet i 1971 havde befriet sig fra (Vest-)Pakistan.

Fra midt i 1970'erne til midt i 1980'erne var han vel den mest betydningsfulde og indflydelsesrige embedsmand i Danida. Især i de tidlige år var han fornyende og spillede en vigtig rolle for, at fattigdomsbekæmpelse blev

et centralt mål for bistanden. Efter 1980 sad han på toppen af kransekagen som bilateral chef og var dermed særdeles indflydelsesrig, men blev nok, som Jørgen Harboe hævder, i lidt højere grad systemets mand. Hans sidste år som ambassadør blev ikke de lykkeligste, for meget diplomatisk sniksnak og for mange repræsentative pligter. Hertil kom, at Kitte ikke kunne holde ud at være ambassadørfrue med small-talk om tjenestefolk og fortrædeligheder. Jeg hørte det fra hende selv ved en middag i ambassadørboligen, året før han døde.

Baagøs på mange måder spændende og tankevækkende liv er nok en biografi værd, selv så mange år efter. Han fortjener, at den er så velskrevet og indsigtsfuld som denne bog.

Steen Folke er tidligere seniorforsker ved DIIS og medlem af Folketinget for Venstresocialisterne 1975-84.

Manden der ville frelse verden – Historien om Kaj Baagø
Jørgen Harboe
Kristeligt Dagblads Forlag
416 sider, 299 kr.

UDENRIGSMINISTERIET

Følgende tiltræder som ny ambassadør fra 1.9.2010:

Mexico City, Mexico: **Susanne Rumohr Hækkerup**

Bagdad, Irak: **Gert Meinecke**

FN-missionen Genève: **Steffen Smidt**

New Delhi, Indien: **Freddy Svane**

Islamabad, Pakistan: **Uffe Wolffhechel**

Øvrige udsendelser af medarbejdere i Udenrigsministeriet til udeposter, her fordelt efter lande.

Til ambassaden i Accra, Ghana:

Specialkonsulent **Lars Friis-Jensen**.

Økonomifuldmægtig **Jørgen Brisson**.

Fuldmægtig **Mia Kjems Dræger**.

Til ambassaden i Addis Ababa, Etiopien:

Birthe E. Larsen.

Fuldmægtig **Anders Garly Andersen**.

Til ambassaden i Bamako, Mali:

Økonomifuldmægtig **Jørgen Brisson**.

Programkoordinator **Anne Maria Madsen**.

Til ambassaden i Bagdad, Irak:

Bistandsråd **Henrik Westerby**.

Til ambassaden i Brasilia, Brasilien:

Ambassadesekretær **Frederik Petersen**.

Til ambassaden i Cotonou, Benin:

Seniorrådgiver **Kristian Edinger**.

Fuldmægtig **Sigurd Halling**.

Til ambassaden i Damascus, Syrien:

Fuldmægtig **Thure Krarup**.

Til ambassaden i Dar es Salaam, Tanzania:

Fuldmægtig **Signe Skovbakke Winding**.

Fuldmægtig **Lars Bo Kirketerp Lund**.

Seniorrådgiver **Torben T. Larsen**.

Til ambassaden i Dhaka, Bangladesh:

Chefkonsulent **Mogens Strunge Larsen**.

Seniorrådgiver **Pernille Hougesen**.

Økonomifuldmægtig **Mette Schou Heise**.

Til FN-repræsentationen:

Fuldmægtig **Tanja Vestergaard Jørgensen**, til

FN-missionen, Genève.

Fuldmægtig **Maria Ulf-Møller**, til FN-missionen, Genève.

I 10 år var Judith Silva de Jensen rengøringskone på en skole i Sønderjylland. Nu er hun boligminister i den nicaraguanske Sandinist-regering.

Af Per Vinther, Managua

Engang skrubbede hun kommunale gulve i Danmark. I dag er hun boligminister i Nicaragua, som udviklingsminister Søren Pind (V) nu vil udfase samarbejdet med.

Judith Silva de Jensen har tre voksne børn, der alle har taget deres 9. klasses eksamen i Sønderjylland. Mens hun og familien med de to sønner i dag bor i Nicaragua, bor datteren i Haderslev. Børnene taler perfekt dansk. Trods 10 år i Danmark har Judith det sværere ved sproget, som hun lærte på sprogskole i 1997.

Præsident Daniel Ortegas nærmeste folk ringede til hende i 2007 og spurgte, om hun ville være boligminister – i landet som næst efter Haiti er det fattigste land på den vestlige halvkugle.

– Det var jo en stor ære, og jeg sagde ja, fordi jeg så gerne vil gøre noget godt for vores befolkning, pointerer hun.

Før familien tog til Danmark i 1997 havde

NICARAGUAS 'SØNDERJYSKE' MINISTER

Judith Silva de Jensen høje stillinger inden for fagbevægelsen og i det faglige, internationale arbejde i landet, og lang erfaring med internationalt samarbejde gennem sit arbejde som sekretær i det internationale industriforbund, CST.

Igennem dette arbejde rejste hun rundt i verden og mødte blandt andet den cubanske leder Fidel Castro.

Den vigtige forsoning

Grunden til hendes forbindelse til Danmark er den simple, at hun traf sin nuværende danske mand, Ervin Jensen, først i 1990'erne i Nicaragua. Han var leder af SID's internationale afdeling i Nicaragua, og det var gennem det faglige solidaritetsarbejde, de mødtes.

Da hun og den nye regering trådte til i januar 2007, var et af de første mål at genskabe tilliden til befolkningen og vice versa.

– Vi er helt ude i hjørnerne af Nicaragua for at skabe dialog og samarbejde, siger Judith Silva de Jensen.

Hun arbejder også som medlem af forsoningskomitéen hårdt på at få folk til at forstå, at nicaraguanerne skal 'forsone sig som samlet befolkning for at skabe bedre vilkår for alle'.

45.000 mennesker døde i Somozas diktaturperiode i 70'erne, og den efterfølgende borgerkrig mellem contraerne og sandinister-

ne i 1980'erne kostede yderligere 30.000 nicaraguanere livet.

En minister skal være i marken

Judith Silva de Jensen er født i en familie af bomuldsplukkere, og fra hun var 14 år aktiv i protestbevægelsen mod Somoza.

– For os var det vigtigt at vælte diktaturet, og jeg deltog i aktioner for at få fanger fri, delte løbesedler ud, kæmpede for gratis uddannelse til studerende, kæmpede for trykke- og talefrihed, og nogle gange med våben mod hæren!

Judith Silva de Jensen har – i bogstavelig forstand – arbejdet sig op fra gulvet til boligministerposten, og selv om Daniel Ortega bliver kritiseret fra mange sider for sit 'ensidige demokrati', forsvare hun naturligt nok sandinist-regeringen.

Hendes eget mest tydelige fingeraftryk som minister er – ud over en ny boliglov, der blev vedtaget i januar i år – de godt 6.600 boliger, hun og regeringen har bygget, siden den tiltrådte. Dem er hun stolt af, for de har givet 33.000 fattige mennesker en bedre bolig.

En stor del af tiden er hun ude i marken. Sandinist-regeringens ministre har ordre til kun at være maksimalt to en halv dag på kontoret om ugen.

– Resten af tiden er ministrene i arbejdstøjet ude hos folk og ved de mange projekter, vi

Foto: Per Vinther

har sat i gang, fortæller en meget smilende og levende Judith Silva de Jensen.

Per Vinther er journalist.

NYT OM NAVNE MAJ 2010

Fuldmægtig **Jette Michelsen**, til den danske FN-mission i New York.

Til ambassaden i Hanoi, Vietnam:

Specialkonsulent **Jeppe Solmer**.

Chefkonsulent **Lis Rosenholm**.

Til ambassaden i Kabul, Afghanistan:

Programkoordinator **Jesper Andersen**.

Ambassaderåd **Jesper Møller Sørensen**.

Souschef **Casper Klyngø**, til PRT-teams, Afghanistan.

Fuldmægtig **Elsebeth Søndergaard**.

Fuldmægtig **Mercan-Ellen Nielsen**.

Til ambassaden i Kampala, Uganda:

Fuldmægtig **Sanne Frost Helt**.

Fuldmægtig **Kenneth Nielsen**.

Fuldmægtig **Mette Bech Pilgaard**.

Til ambassaden i Kathmandu, Nepal:

Fuldmægtig **Ditte Bjerregaard**.

Fuldmægtig **Lis K. Christensen**

Til ambassaden i La Paz, Bolivia:

Økonomifuldmægtig **Antonio Ugaz-Simonsen**.

Til ambassaden i Lusaka, Zambia:

Fuldmægtig **Bjørn Blau**.

Fuldmægtig **Lotte Mindedal**.

Til ambassaden i Managua, Nicaragua:

Chefkonsulent **Maria Ana Petrera**.

Til ambassaden i Mexico City, Mexico:

Fuldmægtig **Jacob Tvede**.

Til ambassaden i Nairobi, Kenya:

Økonomifuldmægtig **Rasphal S. Kalsi**.

Til ambassaden i New Delhi, Indien:

Ambassaderåd **Lars Christiansen**.

Fuldmægtig **Louise de Brass**.

Til ambassaden i Pretoria, Sydafrika:

Fuldmægtig **Mads-Emil Stærk**.

Fuldmægtig **Per Christensen**.

Til ambassaden i Rabat, Marokko:

Ambassaderåd **Michael Bennett Jensen**.

Til repræsentationskontoret i Ramallah:

Fuldmægtig **Peter Skøtt**.

Til Udenrigsministeriets Miljøkontor.

Chefkonsulent **Ketil Karlsen**.

NGO'ER

Kristine Bodilsen, 26, **Simon Nielsen**, 30, og **Arne Holmgaard**, 56 indtræder som nye medlemmer i bestyrelsen for Dansk Ethioper Mission (DEM).

Kulturredaktør ved Politiken **Anita Bay Bundegaard**, 46, er blevet valgt til ny formand for Red Barnet. Hun er tidligere udviklingsminister (2000-2001) og derefter bl.a. rådgiver for FN's Højkommissariat for Flygtninge (UNHCR) i Genève i Schweiz.

Maj Forum, 29, er ansat i Caritas Danmark som programkoordinator med ansvar for aktiviteterne i Uganda. Hun kommer fra en stilling som rådgiver for Ghana Venskabsgrupperne med udstationering i Ghana. Maj Forum afløser **Jesper Juel Rasmussen**, som fremover bl.a. skal arbejde med Caritas' aktiviteter i Zimbabwe.

BA scient. pol. **Torleif Jonasson**, 45 bliver ny generalsekretær for FN-forbundet, hvor han de seneste seks år har været næstformand. Torleif Jonasson kommer fra en stilling som international konsulent i Folkehøjskolernes Forening.

Toke Nyborg, 32, er ny kommunikationskoordinator for Caritas Danmark, hvor han får ansvaret for hjemmesiden og Caritas Nyt. Han har tidligere været udsendt for Ibis med placering i Bolivia.

Projektrådgivningen i Århus, har pr. 1. august ansat antropolog **Maria Molde**, 35, som NGO-konsulent. Hun kommer fra en stilling som sekretariatsleder for Operation Dagsværk.

Cand.mag. i latinamerikanske studier **Lucas Nielsen** er udsendt af Mellempfolkeligt Samvirke som inspirator i Gaza.

Politikens Afrikakorrespondent **Jesper Strudsholm**, 49, er blevet ansat i et deltidsjob som programkoordinator for International Media Supports (IMS) program i Zimbabwe.

MULTILATERALT

Verdensbankens præsident, Robert Zoellick har udpeget **Inger Andersen** (52) til leder af The Sustainable Development Vice Presidency og som bankens repræsentant i Fonden for Finansiering af Landbrugsforskningsinstitutionerne CGIAR. Inger Andersen efterfølger Katherine Sierra, som har besluttet at trække sig tilbage ved udgangen af juni i år. Inger Andersen har været arbejdet i Verdensbanken siden 2001, fra 2008 som direktør for Infrastruktur, Miljø og Landbrug i Bankens Afrika-afdeling.

ANDRE

Allan Andersen, 42, er tiltrådt som ny direktør i Andelskassen Oikos. Han skal udvikle og skabe vækst i det socialøkonomiske pengeinstitut, som investerer i mikrolån til verdens fattige. Han kommer fra en stilling som filialdirektør i Sparbank.

Chefen for Udenrigsministeriets Pressekontor, cand.scient. pol. **Louise Brincker**, 41, er ny kommunikationschef i Danmarks Radio.

CARE Danmark Prisen tilfalder i år fotograferne **Stine Norden**, 42, og **Søren Rud**, 57, idémagerne bag fotoudstillingen '100 Steder at huske' for deres personlige engagement i CARE og klimasagen.

Prisen 'Årets Idealist 2009' fra centrum-venstre tænketanken Cevea tilfalder i år udviklingsminister **Søren Pind**, 40. Ikke nok med det. Smørrebrødsrestauranten Ida Davidsen i Store Kongensgade har også opkaldt et stykke smørrebrød efter ham.

HUSK AT LÆSE

HVOR LIGGER AFRICOM?

Den amerikanske hær har oprettet en særlig enhed, som skal hjælpe afrikanske lande med at opbygge moderne hæere, der tjener regeringerne. Men i hvilket land ligger Africom's HQ?

Læs svaret side 18-19.

HVAD NU, TANZANIA?

Udviklingsminister Søren Pind (V) har netop besøgt den største enkeltmodtager af dansk udviklingsbistand: Tanzania – et land i vækst, men plaget af korruption og fattigdom.

Læs side 6-7.

HVORNÅR SOVER DEN BY?

Millionbyen Dhaka er et mylder af mennesker, biler og cykelrickshaws. Fotojournalist Jonathan Bjerg Møller er aktuell med udstilling om Bangladesh' overbefolkede hovedstad.

Se billeder side 14-15.

GLEMMER DE BEDSTEMOR?

U-landsorganisationerne retter rutinemæssigt deres indsats mod ungdommen. Måske ikke det smarteste, for vil du ændre noget i eksempelvis Burkina Faso, skal du have fat i den ældre generation.

Læs side 20.

DET ER
GRATIS AT
ABONNERE
PÅ

ud>ikling

LÆS MERE PÅ
WWW.UDVIKLING.DK

Alt henvendelse: Rosendahls-Schultz Distribution, Herstedvang 10, DK-2620 Albertslund

UMM
Id-nr. 42328

FØDEVAREKRISEN FOTOGRAFERET

FOTO

I 2008, mens den globale fødevarekrise var på sit højeste, rejste den anerkendte amerikanske fotograf John Stanmeyer gennem ni lande for at dokumentere konsekvenserne af de stigende fødevarepriser. Resultatet er billedserien *The End of Plenty*.

Billedet her på siden, der stammer fra august 2008, forestiller en gruppe kvinder, som sorterer riskorn, der skal opbevares på The International Rice Research Institute (IRRI) i Los Banos i Laguna-provinsen på Filippinerne. Her gemmes risen for at sikre, at alle risarter og -hybrider vil være tilgængelige i fremtiden, hvis høsten skulle slå fejl et sted på Jorden.

IRRI hører under The Consultative Group on International Agricultural Research (CGIAR), som i en årrække er blevet støttet af Danmark.

Fødevarekrisen har ramt stribevis af lande i Afrika og Asien, hvor befolkningerne har protesteret mod den manglende adgang til basale fødevarer. Fra 2006 til 2008 steg verdensmarkedspriserne på ris med 217 procent, hvede med 136 procent og majs med 125 procent. /mm

Find hele John Stanmeyers fremragende serie på www.viipphoto.com/feature.html.

Ny fotoserie om fødevarekrisen, hvor også prisen på ris eksploderede. Foto: John Stanmeyer/VII.